

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Bakalářská práce na téma

**Současná role socialistických a
komunistických
stran v regionu Katalánsko**

Praha 2008

Vypracovala: Eva Fínková

Vedoucí práce: PhDr. Lada Šušlíková PhD

Bibliografický záznam

FÍNKOVÁ, Eva. *Současná role socialistických a komunistických stran v regionu Katalánsko*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, 2008, 78 s. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Lada Šušlíková PhD

Anotace

Bakalářská práce na téma „Současná role socialistických a komunistických stran v regionu Katalánsko“ se věnuje analýze volebních výsledků levicových stran ve volbách v Katalánsku v posledním desetiletí. V první části této práce jsou stručně popsány historické souvislosti počátku 20. století, diktatury Francisca Franca a následné demokratizace na konci osmdesátých let. Další část se zaměřuje na Katalánsko a jeho postavení v rámci Španělského království. Pozornost je věnována jednotlivým autonomním institucím a jejich zakotvení v katalánském Statutu a ve španělské ústavě. Ve čtvrté kapitole je vysvětlen pojem katalánství a jeho vliv na politický život v regionu. Zároveň jsou zde analyzovány volební výsledky katalánských stran v parlamentních a regionálních volbách v posledním desetiletí. Předmětem této části jsou též volební preference katalánských občanů v době mezi volbami. Opomenuta není ani francouzská severní část Katalánska, její instituce a politické strany a také francouzské katalánství. V závěru jsou zodpovězeny otázky nastíněné v úvodu.

Annotation

Bachelor thesis „The recent role of socialist and communist political parties in the region of Catalonia“ deals with the analyses of election results of left-wing parties in Catalanian elections during the last decade. The first part of the thesis briefly describes the historical context from the beginning of 20th century, through the Francisco Franco dictatorship, until the democratization in the eighties. The next part focuses on Catalonia and its situation within the Spanish kingdom. Autonomous institutions as well as their embodiment in the Catalanian Statute and in the Spanish constitution are described in this part. The fourth chapter gives the explanation of the word catalanism

and its influence on the Catalanian political system. The elections results are analyzed such as political preferences between elections of Catalanian citizens. Last but not least is the description of North French Catalonia, of its institutions, political parties and of the French catalanism. The final part gives answers to the questions presented in the preface.

Klíčová slova

Katalánsko, Francie, politické strany, komunistické strany, socialistické strany, katalánství, koalice, regionalismus

Key words

Catalonia, France, political parties, communist parties, socialist parties, catalanism, coalitions, regionalism

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu. Zároveň dávám svůj souhlas k tomu, aby tato bakalářská práce byla umístěna v Ústřední Knihovně UK a byla používána ke studijním účelům. Tato práce má bez anotací a příloh 55 normostran.

V Praze dne 7. května 2008

Eva Fínková

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí mé práce PhDr. Ladě Šušlíkové PhD za podporu při psaní bakalářské práce.

Obsah

1. Úvod.....	6
2. Historický vývoj Katalánska a jeho vliv na utváření politického života	19
1.1. Od první světové války k Franciscu Francovi.....	19
1.2. Frankistický režim a následná demokratizace.....	22
3. Katalánsko v rámci ústavního pořádku Španělska	28
3.1. Autonomní region Katalánsko v rámci Španělského království	28
3.2. Přehled rozdělení moci v autonomní komunitě Katalánsko.....	32
4. Katalánsko, katalánský nacionalismus a jeho vliv na podporu levicových stran.....	35
4.1. Francouzské Katalánsko	35
4.2. Katalánství	39
4.3. Analýza podpory katalánské populace pro politické strany v posledním desetiletí, zejména z hlediska levicových stran.....	44
4.3.1. Jednotlivé parlamentní i regionální volby posledního desetiletí.....	44
4.3.2. Politické preference občanů v době mezi volbami.....	53
4.4. Srovnání Jižního (španělského) Katalánska se Severním (francouzským).	57
5. Závěr.....	58
6. Resumé	61
7. Použitá literatura.....	62
8. Seznam příloh.....	69
9. Přílohy	70

Univerzita Karlova v Praze
Fakulta sociálních věd
Institut politologických studií

Projekt bakalářské práce

na téma

Současná role socialistických a komunistických stran v regionu Katalánsko

Jméno: Eva

Příjmení: Fínková

Obor: Politologie a mezinárodní vztahy

Semestr: LS 2007

Konzultant: PhDr. Lada Šušlíková, PhD.

V Praze dne 28. 5. 2007 zpracovala Eva Fínková

1. Téma práce

Název mé bakalářské práce by měl znít **Současná role socialistických a komunistických stran v regionu Katalánsko**. Ráda bych zaměřila na rostoucí podporu socialistických a zejména komunistických stran ve vztahu k občanské společnosti a obyvatel současného Katalánska, a to jmenovitě jeho jižní části. Historický region Katalánsko byl totiž v 17. století rozdělen a nyní se nachází na území dvou evropských států – Španělska (tzv. Jižní Katalánsko), kde je jedním ze sedmnácti autonomních regionů, a Francie, kde jeho statut není ústavně zakotven, byť tzv. Severní Katalánsko tvoří nemalou část regionu Languedoc-Rousillon.

Primární cíl mé práce je tedy španělské Katalánsko. O francouzské části se částečně také zmíním, ovšem pouze za účelem dokreslení situace a komparace se španělským sousedem. Hlavním důvodem je skutečnost, že ve španělském autonomním regionu Katalánsko je etnický nacionalismus mnohem vyhraněnější, oblast požívá značně rozsáhlou samostatnost, která je ústavně zakotvena a dlouhé roky skutečně funguje, existuje i osobitý stranický systém vycházející z této komunity. V rámci transformace dříve centralizovaného Španělska na regionální stát hrálo a stále hraje velkou roli právě Katalánsko, které je spolu s Baskickem hlavním propagátorem decentralizačního procesu. Severní část byla po připojení k francouzské monarchii podrobena silné centralizaci, unifikaci a snahám potlačit etnickou svébytnost. Dnes je zde národnostní cítění mnohem méně vyhraněné, historická oblast netvoří samostatný správní celek, stát neuznává (přesněji řečeno zcela odmítá) žádnou jazykovou ani jinou etnickou odlišnost, katalánský nacionalismus zatím výrazně neovlivňuje ani stranický systém. Z těchto příčin bude text primárně zaměřen na Jižní Katalánsko.

Práce se soustředí pouze na poslední tři desetiletí, přičemž hlavní důraz bude kladen na aktuální vývoj od počátku nového století. Právě v poslední desetiletí se v tomto ohledu uskutečnily největší proměny. V rámci bakalářské práce by ani nebylo možné zpracovat delší časový úsek, avšak ráda bych se tomuto tématu věnovala i nadále – a to v rámci své diplomové práce.

2. Charakteristika problému

2.1. Španělsko

Levicové strany mají v rámci španělského státu dlouhou tradici. První se objevily na sklonku 19. století a vbrzku zaznamenaly velký růst. Jednou z jejich největších bašt bylo právě Katalánsko. Ve 30. letech se levice stala hlavním aktérem odstranění monarchie a přechodu k republikánskému zřízení. Extrémní polarizace a neschopnost spolupráce mezi radikální pravicí a levicí (zejména komunisty a anarchosyndikalisty) vyvolala občanskou válku, kterou ukončilo až nastolení diktatury generála Franca. Všechny levicové strany byly zakázány a jejich představitelé odešli do exilu. Ke znovuoživení politické plurality došlo až po odstranění Francova režimu v roce 1976. V regionu Katalánsko se potvrdilo, že její orientace na levicové (socialistické a ještě více komunistické) strany přetrvala. Je ovšem nutno zdůraznit, že tato podpora levici je zároveň doprovázena nacionalistickým cítěním – jde v ruku v ruce s podporou katalánských etnických stran. A dále, neprojevuje se pouze výraznější volební preferencí, ale i ve veřejném a soukromém životě Katalánců.

Již v prvních volbách do obnoveného katalánského parlamentu roku 1980 získaly socialistické strany v katalánském stranickém systému silnou pozici. Vítězná centristická strana Konvergence a jednota (*Convergència i Unió*, CiU) nedisponovala potřebnou parlamentní většinou, a tak se spíše očekávalo vytvoření levicové vlády Strany socialistů Katalánska (*Partit dels Socialistes de Catalunya*, PSC-PSOE), Sjednocené socialistické strany Katalánska (*Partit Socialista Unificat de Catalunya*, PSUC) a Republikánské strany levice Katalánska (*Esquerra Republicana de Catalunya*, ERC). ERC pak však své levicové spojence zklamala a vytvořila vládu s Centristy Katalánska (*Centristes de Catalunya*, CC-UCD) a již zvyše zmíněnou CiU. ERC tehdy zvolila katalanistický směr svého vývoje a tím zaručila CiU dominanci v rámci parlamentních stran až do roku 1995, jež však byla umožněna velice členěnou opozicí, kde stěžejní roli hrála PSC, dále pak Lidová

strana (*Partit Popular*, PP) a koalice postkomunistické levice a Iniciativou Katalánska/Zelenými (*Iniciativa per Catalunya/Els Verds*, IC/Verds). Strana socialistů Katalánska sice volby do Katalánského parlamentu za posledních dvacet let nikdy nevyhrála, je však vidět zřetelný nárůst jejích volebních preferencí na úkor centristů CiU, zejména ve volbách do obecních zastupitelstev. Podle předvolebních výzkumů se tyto tendence mají potvrdit i v posledních regionálních volbách do katalánského parlamentu, které se uskuteční 27. května 2007.

2.2. Francie

Severní neboli tzv. Francouzské Katalánsko se dostalo pod francouzskou nadvládu až v roce 1659 po podepsání Pyrenejské smlouvy mezi Francií a Španělskem. Bylo natrvalo připojeno k regionu Languedoc-Rousillon (respektive dnes v rámci širšího celku départementu Pyrénées-Orientales). Snaha začlenit pevně tuto oblast do francouzského centralizovaného státu byla doprovázena trvalou snahou o pofrancouzštění. Ačkoli katalánská etnicita byla potlačována, přesto vytrvala až do současnosti. Přibližně 40% obyvatel severní části bývalého historického regionu se nějakým způsobem hlásí ke katalánskému etniku, avšak pouze přibližně 25% populace katalánsky opravdu hovoří. Na rozdíl od Španělska zde katalánština nemá žádný oficiální statut.

Katalánské cítění je citelně slabší než v jižní části. Navíc, jakékoli autonomistické tendence trvale narážejí na odpor centra a zatím se nepodařilo ani oficiální uznání katalánského jazyka. Jako u jeho španělského protějšku je i v rámci tohoto regionu trvale vysoká podpora levicových stran, zejména socialistů a částečně i komunistů¹. Etnicky orientovaný proud se v rámci zdejšího stranického a politického systému sice projevuje, ovšem zatím má velmi malou sílu i potenciál, stejně jako značně omezené cíle².

¹ Tato orientace se zatím potvrdila i v posledních regionálních volbách 2004. Koalice socialistů (*Parti socialiste*), komunistů (*Parti communiste français*) a zelených (*Verts*), získala 36,3 % hlasů a umístila se tak na prvním místě s náskokem více jak 12 % hlasů.

² Typickým hlavním požadavkem představitelů katalánského hnutí je vytvoření samostatného regionu či alespoň přejmenování Languedoc-Roussillon na "Severní Katalánsko" (*Catalunya Nord*).

3. Metoda a cíl práce

Ve své práci nehodlám vylíčit pouze historii socialistických a komunistických stran v Katalánsku, ale ve stejné míře se budu zajímat i o sociální kontext. Budu si klást otázky hledající důvod postavení těchto stran. Proč komunistické myšlení opět zažívá svou renesanci? Proč jsou v Barceloně – hlavním městě Katalánska – stále více vidět komunity zejména mladých lidí, které se hlásí k odkazu předfrankistického komunismu? Možných odpovědí je mnoho. Mohou to být dějiny komunistické strany, který tento proud myšlení zformovaly, stejně jako silné nacionalistické hnutí nebo odkaz prosperujícího Katalánska ve 20. letech 20. století.

Pozornost v tomto směru bude věnována i samotnému procesu formování stran a koalic, stejně jako roli decentralizace a reformy katalánského Statutu.

Ve své práci se budu snažit co nejvíce pracovat s primárními zdroji, zejména v oblasti volebních výsledků, zákonů a ústavního pořádku, oficiálních statistik a podobně. Budu se opírat i o programová prohlášení politických stran a reakce na veřejné a kulturní aktivity, jež se pomalu stávají součástí života obyvatel Katalánska.

4. Předpokládaná osnova

1. Úvod

1.1. Stručný popis historických souvislostí, které vedly ke zformování socialistických a komunistických stran, jejich vzájemnému propojení a následnému vzniku koalic.

1.2. Vliv frankistického režimu a následné demokratizace, jež bezesporu sehrály důležitou roli v utváření politického systému Španělska, resp. i jednotlivých regionů. Vliv francouzského státu na oblast historického Katalánska.

1.3. Formulace základních výchozích tezí a otázek, na něž se pokusím nalézt odpověď s pomocí primárních a sekundárních pramenů.

2. Katalánsko v rámci ústavního pořádku Španělska

2.1. Decentralizace Španělska a jeho vliv na autonomní region Katalánsko, ústava Španělska a zejména Statut (novelizován v červnu roku 2006).

2.2. Přehled rozdělení moci v tomto regionu, vláda Generalitat de Catalunya, parlament a jednotlivé *comarces*. Jejich postavení a současná organizace bude reflektována odkazy na minulost, začleňování do Evropské unie a také současný směr, kterým se politika regionu Katalánsko ubírá.

3. Katalánsko, katalánský nacionalismus a jeho vliv na podporu levicových stran

3.1. Francouzské Katalánsko: vliv Francie na historický region Katalánsko, jeho současné postavení vyplývající z ústavy; přehled rozdělení moci, regionální politické instituce.

3.2. Fenomén katalanismu či katalánství, které se odlišuje od tradičního pojetí nacionalismu a v poslední době proniká i do francouzského Katalánska.

3.3. Analýza podpory katalánské populace pro politické strany v posledním desetiletí, zejména z hlediska levicových stran.

3.3.1. Jednotlivé parlamentní i regionální volby posledního desetiletí.

3.3.2. Politické preference občanů v době mezi volbami a na vliv předvolebních kampaní jednotlivých politických stran.

3.4. Srovnání Jižního (španělského) Katalánska se Severním (francouzským). Budu se například snažit nalézt odpověď na otázku, zda se politické preference v těchto oblastech odlišují a pokud ano, proč se tak děje, ovlivňuje-li politické smýšlení občanů jejich katalánské cítění, jsou-li agitační kampaně

socialistických a komunistických stran stejně účinné v části francouzské jako ve španělské, jakou úlohu v tom sehrává politika z centra obou zemí.

4. Závěr

V závěru provedu konečné resumé, zhodnotím výsledky získané z primárních i sekundárních pramenů a shrnu, jak byly zodpovězeny otázky stanovené v úvodu. Katalánská společnost a její vliv na celé Španělsko nejsou marginálními, pokusím se proto nastínit i budoucnost volebních preferencí tohoto regionu.

5. Základní literatura

Prozatím předkládám pouze omezený seznam literatury, který bude průběhem mé práce rozšířen, zejména o statistické údaje reflektující výsledky regionálních voleb z 28. května 2007 a oficiální vyjádření politických stran. V Katalánsku jsem žila několik měsíců, jsem registrována v katalánské knihovně v Perpignanu a jsem členem Casa de la Generalitat, ráda bych tudíž využila i prameny z těchto zdrojů.

Samozřejmě budu využívat i internetové zdroje, zejména oficiální internetové stránky Generalitat de Catalunya, stránky katalánského parlamentu a statistického serveru Institut d'Estadística de Catalunya. V rámci Francie budu pracovat zejména se stránkami centrálních pařížských institucí, lokálních zastupitelstev Languedoc-Rousillon a départementu Pyrénées-Orientales.

6. Předběžný seznam literatury a zdrojů

a) Dokumenty

Autonomní statut Katalánska – ztaženo z (staženo z www.gencat.cat dne 27.5.2007)

Legislatura Katalánska (staženo z www.civil.udg.es dne 27.5.2007)

Ústava Španělska (staženo z www.constitucion.es dne 27.5.2007)

Eleccions (staženo z www.idescat.net dne 27.5.2007)

b) Obecně-teoretická literatura

Fiala, V. – Říchová, B. (eds.) (2002). *Úloha politických aktérů v procesu decentralizace*. Olomouc, Praha: Moneta.

Fiala, V. – Říchová, B. (eds.) (2003). *Úloha politických aktérů v procesu decentralizace evropských zemí*. Olomouc: Moneta.

Hladká, M. (2006). Tvorba menšinových vlád v Španielsku. In: Říchová, B. (ed.) *Vládní modely v parlamentních systémech*. Praha: Moneta.

Strmiska, M. (1998). *Regionální strany a stranické systémy Španělska, Itálie, Velké Británie a Severního Irsku*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.

Vinsonneau, G. (1997). *Culture et comportement*. Paříž: Armand Colin.

Warnier, J-P. (1999). *La mondialisation de la cultures*. Paříž : La Découverte.

c) Katalánsko, Španělsko a Francie

Barrera González, A. (1990). *Casa, herencia y familia en la Cataluña rural : lógica de la razón doméstica*. Madrid : Alianza Editorial.

Aja, E. (1999). *El Estado Autonómico*. Madrid. Alianza Editorial.

Azevedo, M. M. (ed.) (1991). *Contemporary Catalonia in Spain and Europe : Gaspar de Portolà Catalanian studies program*. Berkeley : University of California.

- Barrera-González, A. (1995). *Language, collective identities and nationalism in Catalonia, and Spain in general*. San Domenico (Firenze): European University Institute.
- Balcells, A. (ed.) (1996). *Catalan nationalism : past and present*. Basingstoke: Macmillan.
- Balcells, A. (1996). *La Malcomunitat de Catalunya i l'autonomia*. Barcelona: Proa.
- Caminal, M. – Matas, J. (eds.) (1998). *El sistema polític de Catalunya*. Barcelona: Tecnos.
- Casassas, J. (dir.) (1999). *Els intel·lectuals i el poder a Catalunya (1808-1975)*. Barcelona: Pòrtic.
- Casassas, J. – Termes, J. (1997) *El futur de catalanisme*. Barcelona: Proa.
- Cassasas, J. – Santacana, C. (2004) *Le nationalisme catalan*. Paříž: Ellipses.
- Castex, J-F. (2005) *La Catalogne Nord en quête d'identité*. Cabestany: Le Temple d'Or.
- Colomer, J. (1998). *La transición a la democracia: el modelo español*. Barcelona: Anagrama.
- Giner, S. (1998). *La societat catalana*. Barcelona: Institut d'Estadísticas de Catalunya.
- Keating, M. (1998). *The New Regionalism in Western Europe*. Aldershot: Edward Edgar.
- López-Muñiz, J.L.M. (1992). *Decentralización y administracion local*. Zaragoza: Universidad de Valladolid.
- Martinez Herrera, E. (2001). *From Natio-Buliding to Building Identification With Politoval Communities. Consequences Of Politoval Decentralisation in Spain, The Basque Country, Catalonia and Galicia, 1978 -2001*. Firenze: European University in Florence.
- Moreno, L. (1997). *La federalización de Esapaña. Poder politici y territorio* . Madrid: Siglo ventiuno editores.

- Moreno, L. (1999). *Welfare and decentralization in Spain*. San Domenico [Firenze]: European University Institute.
- Moreno, L. (2001). *The Federalization of Spain*. London: Frank Cass Publisher.
- Porta-Perales, M. (2000). *Malalts de passau: una revisió crítica de la identitat catalana*. Barcelona: Laertes.
- Strmiska, M. (2003). *Katalánské politické strany : Katalánské strany a regionální stranicko-politický systém v letech 1977-2002*. Brno : AP.
- Terricabras, J-M. (2001). *Raons i tòpics; catalanisme i anticatalanisme*. Barcelona: La Campana.
- Termes, J. – Cassasas, J. (dir) (1995). *El nacionalisme com a ideologia. Materials de treball i estudi*. Barcelona: Centre d'Estudis de Temes Contemporanis/Proa.
- Zimmermann, M – Zimmermann, M-C. (1998) *La Catalogne*. Paříž: Presses Universitaires de France.

d) Časopisy a periodika

- Boix, C. – Posner, D. (1998) Social capital: Explaining its Origins and Effects on Government Performance. *British Journal of Political Science*, vol. 28, s. 686 – 693.
- O'Leary, B. (1997) On the Nature of Nationalism: An Appraisal of Ernest Gellner's Writings on Nationalism. *British Journal of Political Science*, vol. 27, s. 191 – 122.
- Llobera, J.-R. (1996) Catalan Nationalism: Past and present. *International Affairs*, vol. 72. p. 831.
- Medhurst., K. (1978) Rural Catalonia under the Franco Regime: The Fate of Regional Culture Since the Spanish Civil War. *International Affairs*, vol. 54, s. 500-501.
- Moreno, L. (2002) Decentralization in Spain. *Regional studies*, vol. 36, s. 399-408.

e) Internetové zdroje (aktualizace k 27. 5. 2007)

www.aecpa.es (www.aecpa.es/documentosdetrabajo.php)

www.casareal.es/index-iden-idweb.html

www.cataloniatoday.info

www.congreso.es/ingles/index.html

www.DocuWeb.ca/SiSpain

www.gencat.net

www.historicaltextarchive.com/links.php?op=viewslink&sid=55

www.idescat.net

www.istat.it

www.la-moncloa.es/default?idioma=en-GB

www.parlament.cat/portal/page/portal/pcat/IE00

www.politicalresources.net/spain/spain32.htm

www.proel.org/lenguas.html

www.senado.es/home_i.html

1. Úvod

Katalánský národ má na jihu Evropy mnohasetletou tradici. Zatímco ve Španělsku získal vlivem decentralizačního procesu a přijetím Statutu³ roku 1978 jistou dávku autonomie v podobě zřízení Autonomní komunity Katalánsko, ve Francii je centrální vládou marginalizován a vliv katalánství je patrný jen v oblasti umění a kultury. Předmětem této práce je tedy zejména Jižní španělské Katalánsko a to především volební podpora a preference jeho obyvatel.

Socialistické a komunistické strany hrály důležitou roli v historii tohoto regionu po celé 20. století a i dnes je jejich vliv nemalý. Ve třicátých letech minulého století stála levice u zrodu druhé španělské republiky a její neschopnost spolupráce s radikální pravíci⁴ podnítila vypuknutí občanské války, kterou ukončil až generál Franco. Na konci sedmdesátých let, po několika desetiletích strávených v exilu, se levice⁵ opět navrátila do politického života španělské i katalánské společnosti a podílela se na decentralizačním procesu ve Španělsku. Od prvních demokratických voleb roku 1980 však levicové strany musely počkat přes dvacet let, než se jim podařilo získat potřebnou většinu v katalánském Parlamentu a společně s postkomunistickou levicí a nacionalisty sestavit vládu. V posledních španělských volbách v březnu tohoto roku pak tato koalice dokázala, že se stále těší velké volební podpoře a že její význam není ani ve vztahu k politice centra zanedbatelný.

V současné době zažívá předfrankistický odkaz v Katalánsku renesanci, a to ať již ve vzrůstající podpoře postkomunistické levice, tak ve formování komunit mladých lidí hlásících se k idejím komunismu. Cílem mé práce bude analyzovat politické

³ Autonomní statut je právní normou, kterou stanoví článek 81 Španělské ústavy z roku 1978. Tento zákon definuje míru autonomie španělských regionů, zřizuje autonomní instituce, kterým deleguje pravomoci, a upravuje i kulturní a lingvistickou oblast.

⁴ Radikální pravici představovala zejména Španělské konfederace autonomní pravice CEDA (*Confederación Española de Derechas Autónomas*), která sice roku 1933 zvítězila ve volbách do Kortézů, ale nepodařilo se jí získat potřebnou většinu. Prezident Niceto Zamora proto pověřil sestavením vlády vůdce Radikální republikánské strany PRR (*Partido Republicano Radical*) Alejandra Lerrouxe.

⁵ Roku 1977 byla opět povolena existence Komunistické strany Španělska PCE (*Partido Comunista España*) a Sjednocené socialistické strany Katalánska PSUC (*Partit Socialista Unificat de Catalunya*).

preferance obyvatel na území historického Katalánska a odpovědět na následující otázky. Je tento trend přirozeným vyústěním historického vývoje politického života a občanské společnosti v Katalánsku? Hraje katalánství⁶ důležitou roli při rozhodování voličů? Jaké faktory vlastně ovlivňují volební výsledky politických stran?

V této práci se tedy nebudu věnovat pouze popisu historických souvislostí, které vedly k založení levicových katalánských politických stran a následně koalic, ale zaměřím se též na vysvětlení pojmu katalánství a jeho vlivu na celé území historického Katalánska. Pozornost bude také věnována procesu decentralizace ve Španělsku a politickým institucím Autonomní komunity Katalánsko ve srovnání s francouzskou centralizovanou státní správou a katalánskými institucemi na území departamentu Pyrénées-Orientales. V neposlední řadě se též zaměřím na analýzu volebních výsledků jednotlivých parlamentních i regionálních voleb v posledním desetiletí.

Při hledání odpovědí na výše položené otázky se budu především opírat o primární zdroje, zejména o ústavní dokumenty, zákony, oficiální volební výsledky a výzkumy veřejného mínění. Při analýze jednotlivých volebních výsledků budou pro lepší přehlednost použity grafy. Nemalou část primárních pramenů jsem získala z e-mailové korespondence s představiteli katalánských politických stran či přímo od autorů sekundární literatury⁷. Jsem si vědoma toho, že věrohodnost těchto pramenů nelze ověřit, přesto pro mě byly cenným zdrojem informací. Při práci s nimi jsem vždy brala v potaz, že se nemusí jednat o zcela pravdivý údaj. Nezbytný rámec pro pochopení všech souvislostí mi pak poskytly sekundární prameny, zejména studie publikované na půdě Autonomní univerzity v Barceloně.

⁶ Katalánství je specifickým druhem nacionalismu. Projevuje se nejen snahou obyvatel po získání úplné autonomie svého území – Katalánska, ale též jazykem a kulturou, která je zcela odlišná od zbytku Španělska.

⁷ Část těchto pramenů naleznete na konci bakalářské práce v příloze.

2. Historický vývoj Katalánska a jeho vliv na utváření politického života

1.1. Od první světové války k Franciscu Francovi

Historický vývoj jakékoli země má podstatný vliv na formování jejího politického života, určuje vznik politických stran a vztahy mezi nimi. Zároveň mezi politickými seskupeními vytváří podmínky pro vznik koalic. Nejinak tomu bylo ve Španělsku a zejména v historickém regionu Katalánsko.

První světová válka byla pro španělské Katalánsko obdobím velkého rozkvětu a rozvoje, ve kterém se formovaly zárodky politických stran a hnutí, jež na dlouho určily politický směr celého regionu. Politické strany též vzkřísily katalánství, ideový a kulturní směr, jehož vliv je na tomto území určující i dnes. [Casassas, Santacana 2004 : 63] Během tohoto světového konfliktu došlo k mobilizaci katalánského obyvatelstva, vznikly radikální a separatistické skupiny hlásící se k socialistickým a marxistickým ideologiím a celý tento proces vyvrcholil v přijetí prvního autonomního Statutu Katalánska (*Estatut de Núria*) roku 1932.⁸

Prvním krokem k získání autonomie bylo prosazení *Mancomunitat*. Barcelonské obecní radě od roku 1907 předsedal Enric Prat de la Riba, který usiloval o rozšíření katalánství mimo oblast Barcelony a o získání určitého stupně autonomie pro Katalánsko. [Casassas, Santacana 2004 : 68] Jeho snaha byla nakonec korunována úspěchem 6. dubna 1914, kdy vznikla *Mancomunitat*, zárodek budoucí katalánské vlády. Mezi zásadní přínosy této instituce patřila péče o administrativní systém regionu, zakládání občanských společností nebo kulturních institucí⁹, budování moderní infrastruktury, pomoc venkovu, snaha o lepší sociální integraci veškerého obyvatelstva (velká pozornost byla věnována otázce integrace ženy – dělnice) a podpora kulturních

⁸ Katalánsko se na základě Statutu mělo stát autonomním státem uvnitř Španělského království, tato formulace však byla posléze zmírněna a Katalánsko se přijetím Statutu stalo autonomním regionem s možností stát se v budoucnu zcela autonomním.

⁹ Tak vznikly organizace *Nostra Parla* (Náš jazyk), mající za úkol sjednotit katalánský jazyk, či *Asociació Protectora de l'Ensenyança Catalana* (Společnost na ochranu katalánské výuky).

aktivit. Na práci *Mancomunitat* se kromě Nacionální republikánské federální unie UFNR (*Unió Federal Nacionalista Republicana*) a Katalanistické unie UC (*Unió Catalanista*), politických stran vzniklých před válkou, podílela Katalanistická levice IC (*Izquierda Catalanista*) a Autonomistický republikánský blok BRA (*Bloc Republicà Autonomiste*), předchůdce Katalánské republikánské strany PRC (*Partit Republicà Català*). Ta vznikla v dubnu roku 1917 a zahrnovala v sobě republikánská, dělnická a marxistická katalanistická hnutí. Dalšími více separatistickými stranami a hnutími, která vznikala na v první čtvrtině 20. století, byla Regionalistická liga LR (*Lliga Regionalista*) a Demokratistická nacionalistická federace FDN (*Federación Democrática Nacionalista*), která se stala základem pro vznik separatistické politické skupiny Katalánský stát EC (*Estat Català*).

Po smrti Enrica Prata de la Riby roku 1917 se jeho nástupcem v čele Regionalistické strany stal Francisc Cambó¹⁰. V řadách katalánských nacionalistů zároveň sílila touha získat autonomní Statut pro Katalánsko, proto byl vypracován jeho návrh a ten byl předložen Radě *Mancomunitat*, která jej skoro jednohlasně schválila. [Casassas, Santacana 2004 : 73] Dne 29. listopadu 1918 předložila Rada návrh Statutu předsedovi španělské vlády Garcíovi Prietovi. Současně probíhala kampaň Regionalistické ligy, která měla za úkol sdělit španělským nacionalistům, že přijetí Statutu nebude znamenat konec španělského státu. Katalánským nacionalistům pak měla osvětlit, že v monarchii není možné získat nezávislost. Projekt autonomního katalánského Statutu způsobil nejenom nestabilitu centrální vlády¹¹, ale též vyvolal protesty Španělské patriotické ligy LPE (*Liga Patriótica Española*) a Národní monarchistické unie UMN (*Unión Monárquica Nacional*). Ty chtěly odvést voličstvo Regionalistické lize, a zastavit tak šířící se ideje katalánství.

Ve Španělsku v průběhu dvacátých let 20. století probíhaly sociální bouře¹², které vyvrcholily ve snaze diktatury potlačit vše katalánské. Na počátku dvacátých let začali majitelé továren propouštět dělníky a ti pod hrozbami represí vystupovali z

¹⁰ Francisc Cambó stál u zrodu Regionalistické ligy, zasedal v obecní radě Barcelony a byl dvakrát ministrem ve španělské vládě.

¹¹ Zřízena byla dokonce i neparlamentní komise pro vypracování nového návrhu.

¹² Roku 1919 vypukla stávková hnutí v továrně *Canadiense* blízko Barcelony, která byla symbolickým začátkem sociálních nepokojů, na jejichž uklidnění spolupracovala Regionalistická liga s vládou.

katalanistických organizací. [Casassas, Santacana 2004 : 76] Proto byla v červnu roku 1922 svolána Národní katalánská konference (*Conferencia Nacional Catalana*), která měla nastolit nové cíle a program Ligy, a navázat tak na odkaz Enrica Prat de la Riby. Nespokojení s výsledky konference téhož roku založili separatistickou politickou skupinu *Estat Català*, která navázala spolupráci s radikálně nacionalistickým hnutím Katalánská mobilizace AC (*Acció Catalana*). Převrat a nastolení diktatury Miguela Primo de Rivery 13. září 1923 však učinily rychlý konec všem nacionalistickým snahám. Španělský systém po první světové válce neunesl změny v sociální, ekonomické a kulturní oblasti, a Primo de Rivera se proto snažil o jeho stabilizaci. Za jednu z hlavních překážek přitom pokládal právě katalanistické organizace. Dne 18. září 1923 proto vydal dekret, který zakazoval jakékoli kroky směřující proti jednotě země a zároveň rušil všechny katalánské organizace.¹³ V březnu roku 1925 zrušil *Mancomunitat* a zakázal užívání katalánštiny. Po pádu diktatury Prima de Rivery v lednu roku 1930 se katalánské organizace v čele s Katalánskou republikánskou mobilizací ACR (*Acció Catalana Republicana*) postavily na stranu republiky a podílely se na vytváření Dohody ze Saint-Sebastien (*Pacto de San Sebastián*)¹⁴.

Druhá republika je pro katalánskou historii zlomovým obdobím, kdy Katalánsko po více než tři sta letech získalo částečnou autonomii. Podporu Smlouvy ze Saint-Sebastien, a tudíž podporu vzniku republiky, podmiňovali katalánští představitelé větší nezávislostí pro své území. [Casassas, Santacana 2004 : 94] Ve volbách do obecních zastupitelstev se za Katalánsko kromě Ligy a Katalánské republikánské akce představila koalice nově vzniklé Republikánské levice Katalánska (*Esquerra Republicana de Catalunya*) a Socialistické unie Katalánska (*Unió Socialista de Catalunya*) a kandidáti Dělnického a venkovského bloku (*Bloc Obrer i Camperol*). Ve volbách zvítězila Republikánská levice Katalánska a Lluís Companys, jeden z jejích členů zvolených do obecní rady a budoucí prezident katalánské vlády, z balkonu barcelonské radnice vyhlásil Katalánskou republiku. Poté byla svolána provizorní *Generalitat*, která

¹³ Na tento dekret zareagovala *Acció Catalana* založením tajné Společnosti vojenských studií (*Societat d'Estudis Militars*), jejíž činnost byla společně s organizací Černá vlajka (*Bandera Negra*) a Vojenskou organizací Katalánska (*Organización Militar Catalana- ORMICA*) násilně ukončena o rok později.

¹⁴ Podepsána byla 17. dubna 1930 a ustanovovala Revoluční komisi, kterou podporovala i katalánská strana a na oplátku byl uznán nárok katalánského národa na sebeurčení.

vypracovala návrh autonomního Statutu (*Estatut de Nuria*). I přes četné protesty¹⁵ byl ve španělském parlamentu text schválen 9. září 1932. Celý proces urychlilo nezdařené povstání generála José Sanjurja Sacanella¹⁶. Republikánská mobilizace AR (*Acció Republicana*) předsedy vlády Manuela Azañi se při hlasování přiklonila na stranu Statutu, aby tak zabránila šíření protestů.

1.2. Frankistický režim a následná demokratizace

Vítězství v občanské válce generála Francisca Franca znamenalo důležitý sociální, kulturní a politický předěl nejenom v Katalánsku, ale v celém Španělsku. V Katalánsku frankistický režim přerušil demokratizaci, jež byla úspěšně započata během druhé republiky a dala v tomto regionu vznik moderní levici. Francisco Franco se snažil o centralizovaný stát jednotného španělského národa s kastilštinou jako jediným oficiálním jazykem. Katalánský národ se svou dlouhou historickou tradicí, snahami o autonomii a širokou katalánskou kulturou tak pro něj zosobňoval vše, co bylo nutno potlačit. Na rozdíl od ostatních historických regionů, od ekonomicky zaostávající Galicie, kde klesalo národní cítění a naopak posiloval tradiční konzervatismus, od výbušného Baskicka, jež se konzervativní linie drželo též, byla městská a industriální katalánská společnost, kde se dařilo umírněné levici, liberalismu a odborům, Frankovi doslova trnem v oku. Katalánci byli vnímáni jako „rudí separatisté“ [Casassas, Santacana 2004 : 109] a vše, čeho v předcházejících letech dosáhli, bylo odsouzeno k zániku. Katalánsku byla prokázána „čest“ stát se stejným regionem jako ty ostatní¹⁷, frankistická vojska vtrhla do Lleidy¹⁸ a zrušila autonomní statut vyhlášený roku 1932. Země byla rozdělena na čtyři provincie a Franko, jenž v lednu 1939 vyhlásil zvláštní

¹⁵ Proti Statutu z Nurie se postavila jak pravice, tak levicové Shromáždění ve službách republiky (*Agrupación al Servicio de la República*) José Ortegy y Gasset, či Socialistická dělnická strana Španělska PSOE (*Partido Socialista Obrero Español*).

¹⁶ José Sanjurjo Sacanell se na podzim roku 1936 spojil s generály Emiliem Molou, Franciscem Francem a Gonzalem Queipem de Llano ve snaze svrhnout vládu. Jejich povstání 17. července 1936 znamenalo počátek občanské války ve Španělsku.

¹⁷ Snahou Francisca Franca bylo odstranit veškerá specifika a autonomní pravomoci regionů, a tak je sjednotit pod centrální vládou.

¹⁸ Lleida je městem na severozápadě Španělska, zároveň i hlavním městem comarcy Segrià a provincie Lleida.

vojenskou zprávu nad Barcelonou, zakázal užívání katalánštiny.¹⁹ Katalánština byla v poslední třetině 19. století užívána k navázání styků s Evropou, ať již prostřednictvím jednání katalánských intelektuálů v exilu, či poezie a architektury. Pro Franka však symbolizovala primitivní jazyk venkova. [Casasas, Santacana 2004 : 114] A tak byli vedle zástupců levice, rolníků a odborářů pronásledováni i pravicově smýšlející, kteří se odmítli vzdát rodného jazyka. Při této „kulturní genocidě“²⁰ dochází k rozpuštění všech institucí spjatých s územím Katalánska, od vědeckých akademií Institutu katalánských studií (*Institut d'Estudis Catalans*) či Autonomní barcelonské univerzity (*Universitat Autònoma de Barcelona*) až po zrušení *Generalitat*²¹, jejíž prezident Lluís Companys byl odsouzen za vojenskou vzpouru a v říjnu roku 1940 popraven v pevnosti Montjuïc.

Ke hnutí *Falanga* se v Katalánsku připojila pouze pravicová konzervativní Katalánská liga (*Lliga Catalana*), jejíž vůdce Francesc Cambó Francovi pomáhal od začátku občanské války. Většina občanů a politických reprezentantů se podílela na odboji, který tvořily vojenské oddíly, složené převážně z komunistů a nacionalistů sdružených v Národní frontě Katalánska FNC (*Front Nacional de Catalunya*)²². Čtyřicátá léta pak dala vzniknout ilegálním politickým strukturám, jakými byla nakladatelství potají vydávající díla v katalánštině či Katalánská univerzitní studia (*Estudis Universitaris Catalans*)²³. V období Frankova režimu však nejdůležitější roli sehráli katalánští politici v exilu a zejména Josep Irla, člen Republikánské levice a bývalý předseda katalánského parlamentu, jenž stál u obnovení *Generalitat de Catalunya* v exilu. Po skončení druhé světové války byly zahájeny rozsáhlé debaty o tom, jakou pozici bude mít Katalánsko v rámci Španělska, o němž se předpokládalo, že bude již bez Franka a demokratické. V úvahu přicházelo buď obnovení Statutu z roku 1932, či vyjednávání širší autonomie pro *Generalitat*. Ta byla prozatímně znovuoobnovena ve francouzském exilu Josepem Irlou; zastoupena v ní byla Republikánská levice (*Esquerra Republicana*), Sjednocená socialistická strana Katalánska PSUC (*Partit Socialista Unificat de Catalunya*), Socialistické hnutí

¹⁹ Synonymem kastilštiny se stalo křesťanství a „separatisté“ v Katalánsku byli vyzýváni, aby „mluvili křesťansky“.

²⁰ Katalánský spisovatel Josep Benet tak nazývá období frankistických represí.

²¹ *Generalitat* je vládou autonomní oblasti Katalánsko, není však jen exekutivou, její součástí tvoří katalánský Parlament, Exekutivní rada a její prezident.

²² *Front Nacional de Catalunya* vznikla roku 1939, založili ji bývalí členové strany Republikánské levice (*Esquerra Republicana*) a hnutí *Estat Català*.

²³ Katalánská univerzitní studia byla součástí Univerzity Katalánska a snažila se o znovuzavedení katalánského jazyka do výuky.

Katalánska MSC (*Moviment Socialista de Catalunya*)²⁴, *Estat Català* a Rolnická unie (*Unió de Rabassaires*). [Casassas, Santacana 2004 : 118] S počátkem studené války se ale situace zcela obrátila. Franko přestal být zbytkem Evropy chápán jako diktátor, stal se spíš účinnou brzdou komunismu, jenž se rozmáhal v Evropě. Frankistické Španělsko bylo mezinárodně rehabilitováno²⁵ a roku 1955 vstoupilo do OSN. Tímto se exilu uzavřela cesta jakkoli situaci Katalánska ve Španělsku ovlivnit. Josep Irla odstoupil z funkce prezidenta *Generalitat* a na jeho místo byl v Mexiku provizorním katalánským parlamentem roku 1954 zvolen Josep Tarradellas z Katalánské republikánské levice ERC (*Esquerra Republicana Catalana*).

Během vlády Franciska Franka sehrála v Katalánsku důležitou úlohu církev. Benediktýnský klášter na hoře Montserrat blízko Barcelony byl vnímán jako spirituální centrum Katalánska²⁶. Po Druhém vatikánském koncilu (1962-65) se připojil k boji za práva a svobody Katalánců, k boji za uchování jazyka a autochtonní kultury. Tento boj se v následujících desetiletích projevil zejména vydáváním knih a propagačních letáků politických stran v katalánštině.

Katalánský region nevynikal pouze svou kulturou, ale též po ekonomické stránce. Francův režim s sebou totiž nepřinesl pouze kastilštinu, ale snažil se region přeměnit i po stránce hospodářské - tradiční textilní průmysl tak byl nahrazen metalurgickým, docházelo k rozvoji obchodu a služeb. Navíc byl roku 1957 přijat Stabilizační plán vlády, dle nějž měli obyvatelé z méně rozvinutých provincií najít uplatnění v industrializovaných zónách historických regionů Katalánska, Baskicka a v hlavním městě Madridu. Výsledkem tohoto plánu byl příchod milionů Španělů z Andalusie, Galicie, Extremadury a Kastilie, pro něž byla budována předměstí v Barceloně a Tarragoně, a tak vznikala kastilská „ghetta“ na katalánské půdě. Tím se projekt katalanizace a následné autonomie území zdál ještě vzdálenější.

²⁴ *Moviment Socialista de Catalunya* vzniklo roku 1945 z různých socialistických organizací, např. z členů Socialistické unie Katalánska (*Unió Socialista de Catalunya*) či z Dělnické strany marxistického sjednocení (*Partit Obrer d'Unificació Marxista – POUM*).

²⁵ Roku 1953 byl uzavřen konkordát mezi Španělskem a Vatikánem, téhož roku uzavřeny bilaterální smlouvy s USA.

²⁶ Při intronizaci sošky Panny Marie, která se konala v dubnu 1947 pod neoficiálním vedením nezávislé komise „*Abat Oliva*“ – jméno získala k připomenutí opata, který klášter v 11. století založil - byla potají vztyčena katalánská vlajka.

V šedesátých letech se do čela frankistického odboje postavila Sjednocená socialistická strana Katalánska. Zásahu na tom měl zejména předseda Josep Serradell i Pérez, který se rozhodl stranu, formálně sice nezávislou, ale pod ochranou Komunistické strany Španělska PCE (*Partido Comunista de España*), přiblížit novým voličům v dělnických kruzích a zároveň i studentům a intelektuálům sdruženým v Demokratických svazech studentů Barcelonské univerzity *SDEUB (Sindicato Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona)*. Tato strana pak společně s Republikánskou levicí, Národní frontou Katalánska, Socialistickým hnutím Katalánska a Demokratickou unií Katalánska UDC (*Unió Democràtica de Catalunya*) založila v roce 1969 Koordinační komisi katalánských politických sil, jež o dva roky později přispěla k obnovení Parlamentu Katalánska. Hlavním činitelem, který napomohl k uvolnění situace v zemi a k její demokratizaci, byl Proces z Burgos (*Procés de Burgos*) s šestnácti členy baskické separatistické organizace ETA, kteří byli odsouzeni k smrti za vraždu tří osob.²⁷ Proti tomuto rozsudku se postavili nejenom Baskové, ale též křesťanská církev, literáti a intelektuálové v Katalánsku, kteří uspořádali protestní akce na hoře Montserratu²⁸. Založili také Stálé shromáždění katalánských intelektuálů (*Assemblea Permanent d'Intel.lectuals Catalans*), jež se průběhem roku 1971 přeměnilo na katalánský Parlament. Jeho prvního zasedání v listopadu téhož roku se účastnily všechny opoziční demokratické a katalánské strany, Sjednocená socialistická strana Katalánska, marxistické skupiny a dále pak i kulturní, sociální, profesní organizace a odbory [Casassas, Santacana 2004 : 136]. Politický program, jehož slogan zněl „svoboda, amnestie, autonomie“, pak byl jasný – všichni si přáli svobodné a demokratické Katalánsko, amnestii pro oběti diktatury a Statut alespoň jako za druhé španělské republiky. Pro dosažení těchto všech požadavků pak byli připraveni spojit se s ostatními národy Španělska v podobné situaci. Ke konci Frankovy diktatury vznikl v Katalánsku osobitý politický systém, do kterého se kromě dříve založených stran, zapojila Socialistická konvergence Katalánska CSC (*Convergència Socialista de Catalunya*), Socialistické a demokratické sdružení Katalánska RSDC (*Reagrupament Socialista i Democràtic de Catalunya*), katolická Demokratická konvergence Katalánska CDC (*Convergència Democràtica de Catalunya*), liberální Demokratická

²⁷ Oběťmi byli člen tajné policie v San Sebastián Melitón Manzanés Gonzales, policista José Pardinas Azcay a taxikář Fermín Monasteria Pérez.

²⁸ Na těchto protestních akcích, během nichž byli účastníci tři dni obklíčeni frankistickou policií v benediktýnském klášteře, se podílel např. Joan Miró.

levice Katalánska EDC (*Esquerra Democràtica de Catalunya*), malé delegace Dělnické socialistické strany Španělska PSOE (*Partido Socialista Obrero Español*) a dále pak malé skupiny extrémní levice. Po Frankově smrti 20. listopadu 1975 bylo Španělsko postaveno před dvě možnosti – buď formálně pokračovat v diktatuře, kde nebudou povoleny politické strany, ale pouze sdružení, nebo následovat příkladu evropských demokracií se zákazem komunistických stran a s omezením armády.

Za vlády premiéra Ariase Navarra se otevřela cesta demokracii a ke znovunabytí katalánské autonomie. [Casassas, Santacana 2004 : 141] Již od února 1976 se v ministerské radě začala znovu používat katalánština a byla ustavena Komise pro vypracování zvláštního statutu pro čtyři katalánské provincie, do jejíhož čela byl jmenován Frederico Mayor de Zaragoza. Tato komise podala vládě návrh o vytvoření Katalánské rady a *Mancomunitat*²⁹, která by řídila všechny čtyři provincie (*disputaciones*). Projekt schválený samotným Ariasem Navarrem byl však katalánskou opozicí odmítnut, *Mancomunitat* totiž měla mít pouze administrativní pravomoci. Místo toho opozice založila Radu katalánských politických sil a sešla se s prezidentem exilové *Generalitat* Josepem Tarradellasem. Cílem těchto schůzek bylo vytvoření paralelního orgánu katalánskému parlamentu.

S postupující modernizací narůstal i počet kulturních katalánských akcí a happeningů organizovaných katalánskou levicí. Do roku 1977 probíhal například Kongres katalánské kultury a na léto 1976 byl zorganizován tzv. pochod svobody (*marxa de llibertat*), kdy přes katalánské území procházely zástupy nesoucí poselství svobody. Vláda Adolfa Suaréze sice zakázala shromáždění Katalánců přímo v Barceloně, to se ale nakonec konalo za podpory Parlamentu Katalánska a Rady v Sant Boi, několik desítek kilometrů od centra Katalánska. Zároveň však po schválení akce o politické reformě svolal Adolf Suárez Komisi devíti (*Comisión de los Nueve*), kde chtěl vyjednávat s opozicí z historických regionů.³⁰ Koncem osmdesátých let též došlo k legalizaci politických stran, kdy nejtěžším momentem byla legalizace Komunistické

²⁹ *Mancomunitat* poprvé vznikla 6. dubna 1914, sdružovala taktéž čtyři provincie a byla zrušena až s příchodem Miquel Prima de Rivery roku 1923, toto období je označováno za kulturní vrchol Katalánska. [Zimmermann 1998 : 64]

³⁰ V Komisi devíti zasedali vždy dva zástupci z Baskicka, Galicie a Katalánska – za Katalánsko Jordi Pujol z *Covergència Democràtica de Catalunya* a Joaquim Molins z *Centre Català*.

strany Španělska, ke které došlo roku 1977 společně s povolením Sjednocené socialistické strany Katalánska. Nové demokratické volby byly naplánovány na 15. června 1977. Adolfo Suárez se ale natolik obával vítězství levice, že ještě před samotnými volbami jmenoval čtyřicet jedna pravicových senátorů, kteří tak měli vyvážit případné vítězství levicových stran. V Katalánsku skutečně zvítězila levice, na rozdíl od zbytku Španělska, a tak region znovu ukázal svoji specifickou. Vítězství levice ve volbách v Katalánsku, kde se na prvních dvou místech objevila koalice Socialisté Katalánska a PSUC, potvrdilo směr, kterým směřovala katalánská společnost v období Frankovy diktatury. Zároveň znovu vyvstala otázka specifického Statutu a vlády pro tuto oblast. Levice tak v Komisi devíti a prostřednictvím nově svolaného Parlamentního shromáždění v Barceloně, jehož se zúčastnili poslanci a senátoři ze všech čtyř provincií, formulovala svoji žádost po návratu Josepa Tarradellase jakožto předsedy obnovené *Generalitat*. Vyjednávání vyústila v podepsání dohody ve francouzském Perpignanu³¹ 28. září 1978, za účasti Tarradellase, zástupců španělské vlády a parlamentu a Salvadora Sáncheze Terána. Ten souhlasil s obnovením *Generalitat*, která ovšem neměla navazovat na Statut z roku 1932. V jejím čele pak měl stanout Josep Tarradellas. Návrh katalánské vlády byl posléze potvrzen dvěma královskými dekrety, a tak mohl 23. října 1978 Josep Tarradellas v nové *Generalitat* v Barceloně prohlásit „Ja sóc aquí.“³²[Casassas, Santacana 2004 : 154] *Generalitat* byla vládou jednoty, zúčastnily se jí všechny katalánské strany s výjimkou Lidové aliance (*Alianza Popular*), skládala se z dvanácti ministrů, z nichž pět bylo bez portfeje. Španělsko, ale potřebovalo ústavu, jež by reflektovala výsledky demokratizace. Katalánsko se nehodlalo smířit s řešením „*café para todos*“³³ a vyžadovalo Statut. K jeho vytvoření byla ustavena Komise dvaceti, jež v říjnu 1978 Statut postoupila ke schválení katalánskému parlamentu a ten pak parlamentu v Madridu. Proces schvalování byl pozdržen rozpuštěním španělského parlamentu a vypsáním nových voleb. V závěru však parlamentní komise dokument schválila třiceti čtyřmi hlasy a občané Katalánska toto rozhodnutí potvrdili v lidovém hlasování (viz kapitola č. 3).

³¹ Perpignan byl vybrán nejenom jako symbolické centrum Severního Katalánska, ale také proto, že byl Josep Tarradellas v exilu právě tam.

³² „Už jsem tady.“ Josep Tarradellas tuto svou památnou větu pronesl v katalánštině.

³³ Každému historickému regionu stejný druh autonomie a stejné pravomoci.

3. Katalánsko v rámci ústavního pořádku Španělska

3.1. Autonomní region Katalánsko v rámci Španělského království

Od dob svého největšího územního rozmachu ve 13. století prošel region Katalánska četnými a nejen geopolitickými změnami. Přestože první zmínky o národu Katalánců spadají až do počátku 12. století, o sto let později je již názvem Katalánsko označováno území sahající ze severu od jezer v oblasti Salses až na jih po Tortosu. Na dnešní mapě Evropy tento prostor tedy představuje francouzský departement Pyrénées-Orientales, Andorrské knížectví a španělská autonomní komunita Katalánsko. Na počátku 15. století přešlo díky Kompromisu z Caspe³⁴ celé toto území do rukou Ferdinanda Kastilského, došlo k postupnému pokastilštění oblasti a posléze k ustavení personální unie sňatkem Ferdinanda II. Aragonského a Izabely Kastilské roku 1469. Podpisem Pyrenejského míru ze 7. listopadu 1659, jenž ukončil třicetiletou válku mezi Francouzským královstvím a královským Španělskem, však byla Francií severní část Katalánska anektována. Dle článků 49 až 60 Francii připadly severní regiony Roselló, Vallespir, Conflent, Capcir a část Cerdanye [Castex 2006 : 47]. Poslední velkou změnou prošlo Katalánsko, resp. celé Španělsko před třiceti lety, kdy nově přijatou ústavou započal proces decentralizace.

Autonomní komunita Katalánsko a národ v ní žijící je demokratickou společností, jež je součástí Španělska a též součástí Evropy. Přesto zejména navazuje na svou historickou tradici, na několik století, kdy bylo celé území spravované autonomní vládou. Tyto principy jsou ukotveny v instituci *Generalitat*, jež byla poprvé vytvořena

³⁴ Kompromisem z Caspe r. 1412 bylo vyřešeno nástupnictví na trůn Aragonie a Katalánska po smrti Martina I.. O trůn se ucházel zejména Jakub, vévoda z Urgellu, a Ferdinand, infant kastilský, oba spřízněni s Petrem I. Aragonským. Papež Benedikt XIII. proto jmenoval devět arbitrů (po třech z Valencie, Aragonie a Katalánského knížectví), šesti hlasy byl nakonec zvolen Ferdinand, jenž na trůn nastoupil jako Ferdinand I. Aragonský.

roku 1359 Kortézy z Cervery ³⁵(*Corts de Cervera*), a reprezentovány ve zvláštním právním uspořádání v Ústavách a dalších právech Katalánska (*Constitucions i altres drets de Catalunya*). [Estatut 2006 : 1] Jako jeden z historických regionů Španělska rozhoduje o své autonomii, její návrh musí být nejdříve schválen městskými radami a pak absolutní většinou občanů v referendu. Stejně tak jako Statut (*Estatut*), který musí být schválen v regionu na půdě parlamentu a senátu a na celostátní úrovni v ústavním výboru Kongresu. Na závěr musí být potvrzen občany v referendu v každé z provincií regionu. Ve španělské ústavě jsou regiony rozděleny dle historické tradice, Statut Katalánska náležejícího mezi regiony historické je tedy spravován čl. 151 španělské ústavy a jeho podoba je plně v rukou regionálních institucí bez zásahů a úprav centrálního parlamentu. Katalánsko, oblast se společnou historickou, kulturní a ekonomickou charakteristikou, se autonomní komunitou stalo roku 1979. Statut byl schválen 88,1% hlasy³⁶ a vyhlášen králem Juanem Carlosem.

Španělsko je v preambuli ústavy označeno jako autonomní stát. Od druhé poloviny sedmdesátých let 20. století díky decentralizačním procesům přešlo od regionálního unitárního státu k federálnímu státnímu celku. [Fiala, Říchová 2003:21] Vzniklo tak 17 autonomních komunit, z nichž však pouze 7 disponovalo plnou autonomií³⁷. Navíc některé autonomní komunity, zejména Baskicko a Katalánsko, vyjadřovaly nesouhlas s rozdělením pravomocí, zejména po schválení Zákona o vyrovnání (*Ley Orgánica de Transferencias*) roku 1992, odmítaly *café para todos* a usilovaly o vlastní samosprávu, sdílenou suverenitu a konfederativní uspořádání státu. [Čepová 2001: 189]. Široká autonomie dle mínění jejich představitelů vedla k uniformitě mezi španělskými regiony, a tudíž k návratu k centralismu. Nové státní uspořádání by tedy mělo reflektovat specifika Katalánska, Baskicka a Galicie, odlišit jednotlivé národy v rámci Španělska, a vytvořit tak prostor sdílené suverenity mezi národy a centrem.

³⁵Katalánské Kortézy zasedaly od 13. do poloviny 17. století a představovaly středověký katalánský parlament.

³⁶ V referendu o Statutu bylo 88,1% občanů regionu pro, pouze 7,8% proti při nízké voličské účasti pouhých 56,9%. [Casassas, Santacana 2004 : 158]

³⁷ Autonomními oblastmi jsou Andalusie, Baskicko, Galicie, Kanárské ostrovy, Katalánsko, Navarra a Valencie, víceprovinčními oblastmi pak Aragonsko, Kastilie a La Mancha, Kastile a León a Extremadura, nižším stupněm autonomie též disponují Asturie, Kantabrie, Madrid, Murcie a La Rioja.

Centrum se pokoušelo o regulaci celého procesu decentralizace, ať již tzv. zákonem o harmonizaci autonomního procesu (*Ley Orgánica de Armonización del Proceso Autonómico - LOAPA*), či zákonem o financování autonomních oblastí (*Ley Orgánica de Financiación de las Comunidades Autónomas - LOFCA*). Dále ustavením tzv. Sektorových konferencí, kde jsou zastoupeni vládní představitelé i zástupci regionů, a Generální komise autonomních oblastí v Senátu, přesto se centrum neubránílo dalším kritikám. Tyto kritiky zejména konstitučního vymezení celého Španělska byly formulovány v Deklaraci z Barcelony (*Declaración de Barcelona*) z roku 1998³⁸. K vyřešení budoucího uspořádání státu a jeho regionů se tedy nabízí řada kroků, které jsou často směřovány přímo z regionů, proto bývá celý decentralizační proces velmi často nazýván federalismem s otevřeným koncem (*open-ended federalism*).

Při decentralizačním procesu tedy docházelo k vytváření regionů, resp. autonomních oblastí. Na pojem region je přitom možno pohlížet z několika úhlů – buď se jedná o jednotku územní, jež je plošně menší než státní celek, v němž se nachází, a velmi často se vyznačuje autonomním statutem, nebo je entitou, jejímž společným ukazatelem je historická, etnická či jazyková příbuznost. [Fiala, Říchová 2003: 11] V případě Katalánska došlo k propojení obou principů a vznikl region, jehož obyvatele spojuje společná minulost, jazyk a příslušnost k určitému národu, zároveň je tento region mezistupněm mezi lokální správou a centrální vládou. Čl. 2 španělské ústavy vnímá španělský národ jako jednotný, ale zároveň garantuje autonomní vládu všem národnostem a regionům. Katalánský Parlament na něj odkazuje v preambuli Statutu. Definuje Katalánsko jako majoritní národ, který chce nalézt svou politickou identitu ve státě, kde je respektována různorodost v něm žijících národů. V rámci regionalizace, jež probíhá shora dolů, tedy od mocenského centra k regionům, mohou regiony schvalovat legislativní akty v rámci zákonem předem stanovených pravidel a stát na ně prostřednictvím organického zákona může delegovat některé ze svých pravomocí. Po kompetenčním vyrovnání schválením *Ley Orgánica de Transferencias* v roce 1992 došlo k přesunutí 32 pravomocí, jež měly pomoci k vyvážení rozdílů mezi historickými

³⁸ 16. července 1998 se v Barceloně sešli zástupci galicijského Národnostního nacionalistického bloku BNG (*Bloque Nacionalista Galego*), Baskické nacionalistické strany PNV (*Partido Nacionalista Vasco*) a katalánské Konvergence a Jednoty CiU (*Convergencia i Unió*), aby vyjádřili nesouhlas se stávající politikou centra vůči regionům, při formulování svých požadavků brali mimo jiné na zřetel příslušnost k Evropské unii.

komunitami a komunitami *via lenta*. K exkluzivním kompetencím státu (*competencias concurrentes*) a autonomních oblastí tak byly připojeny dva typy sdílených kompetencí. V prvním případě stát pouze stanoví základní linie a ponechá výkon kompetence na daném regionu, v případě druhém (*competencias compartidas*) musí stát schválit zákon v dané oblasti a ta zajistí výkon kompetence.³⁹ [Čepová 2001:192]

K ustavení autonomní komunity Katalánsko nedošlo jen delegací určitých pravomocí z centra na lokální instituce, ale též jejím zformováním zdola - na základě identifikace katalánského národa s jedním prostředím, kulturou a jazykem. Stát, v němž jsou regiony založené na historických a kulturních odlišnostech a jenž stojí na pomezí mezi unitárním a federálním státním uspořádáním, Juan Ferrando nazývá regionálním státem (*regional state*). Martin I. Glassner do této kategorie řadí právě Španělsko. [Fiala, Říchová 2003: 17] Oficiálním jazykem Španělska je dle čl. 3 Ústavy kastilština, další jazyky na území státu se mohou stát oficiálními v rámci autonomní komunity v souladu s jejím Statutem. Katalánština je tedy vlastním jazykem Katalánska, který je prostředkem běžné komunikace, je běžně užíván ve veřejné správě a v médiích a vyučován ve školách. [Estatut 2006 : 3] Vedle kastilštiny je oficiálním jazykem v regionu. Obyvatelé žijící v Katalánsku mají právo a povinnost jej znát, stejně tak jako mají autonomní instituce povinnost zavést taková opatření, aby zajistily tato práva a povinnosti. Ve vztahu k regionálním institucím, organizacím a veřejné správě si obyvatelé Katalánska mohou vybrat v užití oficiálního jazyka, platí zde princip nediskriminace a při jednání s ministerstvy a jurisdikcí mají právo na odpověď v jazyce, jenž si zvolili. Oficiálním jazykem Katalánska⁴⁰ je přitom i aranština (*aranés*), okcitánský jazyk na území Aran.

Mezi další atributy náležející ke katalánské autonomní komunitě je vlastní vlajka, svátek a hymna. Čtyři červené pruhy na žlutém obdélníkovém poli jsou

³⁹ Mezi **exkluzivní kompetence státu** patří obrana a ozbrojené složky, zahraniční vztahy a obchod, národnost imigrace a azylová politika, monetární politika, regulace bankovního sektoru, železnice, letiště, infrastruktura a kulturní dědictví; mezi **exkluzivní kompetence autonomních oblastí** se řadí jejich instituce, zemědělství a rybolov, cestovní ruch, sociální služby, obchod a spotřeba, průmysl, železnice, letiště a infrastruktura; **competencias concurrentes** zahrnují řízení hospodářství, vzdělání, zdravotnictví, veřejnou administrativu, životní prostředí a dopravní prostředky a **competencias compartidas** právo pracovní a obchodní, duševní vlastnictví a legislativu v oblasti farmaceutického průmyslu.

⁴⁰ Oficiálním jazykem je aranština v Katalánsku pouze v Údolí Aran (*la Vall d'Aran*)

tisíciletou a zřejmě jednou z nejstarších evropských vlajek, jejíž vznik spadá do mytických dob.⁴¹ Katalánskou hymnou je píseň *Els Segadors*⁴² (Ženci obilí), která je připomínkou revolty proti kastilskému útlaku v polovině 17. století. Národním svátkem je Diada slavená 11. prosince každého roku.

3.2. Přehled rozdělení moci v autonomní komunitě Katalánsko

Katalánský národ je v rámci autonomní komunity reprezentován Parlamentem Katalánska, který vykonává legislativní pravomoci, schvaluje rozpočet vlády *Generalitat* a je institucionálním jádrem autonomní politiky. Parlament je jednokomorový, dle čl. 56 katalánského Statutu, v něm může zasedat minimálně sto a maximálně sto padesát zástupců, přičemž současný parlament tvoří 135 poslanců.⁴³ Poslanci jsou voleni přímo každé čtyři roky v proporčním volebním systému tak, aby bylo zastoupeno celé území Katalánska. Na kandidátních listinách by přitom měla být zajištěna rovnost mezi zastoupením mužských a ženských kandidátů. [Estatut 2006 : 17] Volby vyhlašuje předseda Parlamentu devatenáct dní před vypršením svého mandátu, ty pak musí proběhnout do čtyřiceti až šedesáti dní. Pro přepočítání hlasů na mandáty je používána d'Hondtova metoda, volební klauzule přitom činí 3%. Jednání poslanců, kteří nepodléhají imperativnímu mandátu, probíhají na plenárním zasedání nebo v rámci komisí. Zároveň je ve Statutu zakotveno permanentní parlamentní zastoupení, jemuž předsedá předseda parlamentu a skládá se ze zástupců jednotlivých parlamentních skupin, jejichž celkový počet stanoví jednací řád. Toto stálé zastoupení zasedá mezi běžnými schůzemi parlamentu, též po uplynutí jeho volebního období a v případě

⁴¹ Dle pověsti jsou červené pruhy otiskem prstů zkrvavené ruky praotce Katalánců Guifrého Chlupatého (*el Pelut*), vládce z Rià, hraběti Conflentu, Cerdagně a Barcelony, na zlatém štítu nepřítele. [Castex 2005 : 43] Tato pověst je obecně přijímána, na rozdíl od historické verze.

⁴² První polovina 17. století znamenala pro oblast Katalánska období hladomorů a stále větších nároků ze strany kastilského Španělska. Když pak roku Španělsko vstoupilo do třicetileté války, vyžadovalo po Katalánsku ekonomickou a vojenskou podporu, vzbouřil se katalánský venkov a ve Válce ženců (*Guerra dels Segadors*) byl v Barceloně popraven vícekrát.

⁴³ Složení odpovídá parlamentním volbám z roku 2004. Územní složení je následující: za volební obvod Barcelona bylo zvoleno 85 poslanců, za obvod Girona 17, Lleida 15 a za obvod Tarragona 18 poslanců.

rozpuštění parlamentu.⁴⁴ Zároveň schvaluje předsedovo rozhodnutí svolat mimořádné parlamentní zasedání. To mohou navrhnout tři parlamentní skupiny, čtvrtina poslanců nebo absolutní většina parlamentních skupin či poslanců. V neposlední řadě může být toto zasedání svoláno na žádost prezidenta *Generalitat*. [Estatut 2006 : 18] Přijatá rozhodnutí jsou platná, pokud se jej účastní nadpoloviční většina všech zástupců. Ke schválení rozhodnutí pak stačí prostá většina přítomných poslanců. Mezi další funkce Parlamentu patří například designace senátorů, kteří budou zastupovat Katalánsko, resp. *Generalitat* ve španělském senátu, či vypracovávání návrhů zákonů, jež budou též prezentovány na půdě centrálního parlamentu. Zákonodárná iniciativa náleží poslancům, parlamentním skupinám, občanům a vládě *Generalitat*.

Generalitat de Catalunya je vládou Katalánska a reprezentantem centrální moci v regionu, má na starosti všechny kompetence stanovené *Ley Orgánica de Transferencias* jako kompetence vlastní autonomní oblasti, či jako kompetence sdílené. Předseda *Generalitat* je volen členy parlamentu, jemuž je též odpovědný, a posléze jmenován španělským králem. Řídí činnost Exekutivního výboru, orgánu skládajícího se ze čtrnácti ministrů, kteří zastupují jednotlivé regiony Katalánska. [Zimmermann 1998 : 40] Navenek reprezentuje historickou a kulturní entitu katalánského národa, uvnitř regionu pak autoritu Španělska. Vláda má v oblasti veřejného sektoru značná práva, může podporovat rozvoj ekonomiky regionu zakládáním veřejných společností, může zřídit vlastní média – televizní programy a stanice rádia, vydávat vlastní tiskoviny, a v neposlední řadě i autonomní policii. Španělská ústava článkem 145 zakazuje jakoukoliv federaci autonomních komunit, spolupráce je povolena pouze za určitých okolností. Sjednáváním této spolupráce je pověřena právě *Generalitat*, jež musí informovat a získat souhlas od Kortézů (*Cortes Generales*). Zároveň má právo požádat španělskou vládu, aby na půdu *Cortes Generales* delegovala smlouvy a úmluvy se státy, kde se nacházejí historicky katalánská území, a tak umožnila navázání kulturní spolupráce. Parlamentu je odpovědná vláda jako celek, ne jednotliví ministři, vyjádření nedůvěry vládě je přitom konstruktivní. Parlament může na vládu delegovat pravomoc vyhlášovat zákony, resp. legislativní dekrety, jež se ale nemohou týkat úprav Statutu a rozpočtu *Generalitat*. Ta může ve výjimečných případech a případech ohrožení vydávat

⁴⁴ V posledních dvou případech je mandát poslanců zasedajících ve stálém zastoupení prodloužen do doby, než bude zvolen nový Parlament.

dekrety, které nemohou mít za předmět změnu Statutu, základních zákonů, Listiny práv a svobod občanů Katalánska a rozpočtu. [Estatut 2006 : 19]

Španělsko sice prochází procesem decentralizace a je na půli cesty k federalizaci, přesto však přechodu k tomuto systému brání několik faktorů. Jedním z nich je teritoriální uspořádání regionů. [Čepová 2001 : 199] Katalánsko je rozděleno na regiony, obce a *comarques* (či *comarces*)⁴⁵. Všechny jsou zcela autonomní v plnění kompetencí stanovených Statutem, a ty tak neodpovídají administrativě autonomních orgánů komunity. Toto rozčlenění bylo nově zakotveno ve Statutu z roku 2006 a je výsledkem dlouhého historického vývoje, kdy administrativní rozdělení podléhalo zvyklostem té země, která měla nad Katalánkem v určitý historický moment správu.⁴⁶ Obcí se týkají 86. a 87. článek Statutu, dle kterých mají volnou ruku v jednání v rámci svých kompetencí. Kontrola plnění jimi vydaných rozhodnutí a smluv nenáleží do kompetence autonomních institucí Katalánska, *Generalitat* může pouze zkoumat, zda vydaná rozhodnutí a uzavřené smlouvy jsou v souladu se zákonem. Na rozdíl od španělských autonomních komunit spolu mohou obce spolupracovat, uzavírat smlouvy, vytvářet a podílet se na sdruženích, konsorciích a spolcích. Zákony je v tomto ohledu nesmějí nijak omezovat, naopak musejí přihlédnout na demografická, geografická, organizační a další specifika jednotlivých obcí. Na obec Barcelona se vztahuje zvláštní režim stanovený Parlamentem, na němž se může podílet, ať již prostřednictvím návrhů změn, či konzultací. Dalším stupněm teritoriálního rozdělení je region (*vegueria*), který vykonává svou činnost na vyšší než municipální úrovni, zároveň je i územní jednotkou. Posledním stupněm je výše zmíněná *comarca*, která je právnickou osobou a skládá se z obcí.

Katalánsko však nezůstává jen vnitřně členěnou a jinak uzavřenou komunitou. Jak již bylo výše řečeno, odvolává se v preambuli Statutu na příslušnost nejenom ke Španělsku, ale též k Evropské unii a dále tento vztah definuje ve dvaceti šesti člancích. *Generalitat* má právo podílet se na vytváření pozice Španělska vzhledem k Evropské

⁴⁵ Nejlepším překladem by mohla být hrabství, distrikty, či kraje.

⁴⁶ Historicky bylo území rozděleno na regiony, za Napoleona na departementy, od roku 1833 na provincie, atd. Rozdělení na *comarques* bylo poprvé zavedeno mezi lety 1936-1939 během občanské války, za frankistického režimu zrušeno a znovu obnoveno až roku 1987. Roku 1990 byly přidány tři *comarques* (Pla de l'Estany, Pla d'Urgell a l'Alta Ribagorça). [Zimmermann 1998 : 46]

unii a být v jejích institucích přímo zastoupena. Vyjádření katalánské vlády je vzhledem k pozici Španělska závazné, pokud se přímo týká finančních a administrativních otázek, jež by se přímo dotkly této autonomní komunity. Vláda Španělska je pak dále povinna informovat *Generalitat* o všech úpravách smluv s Evropskou unií a vyslechnout její relevantní připomínky. Zároveň se zástupci *Generalitat* mohou podílet na delegacích, jež mají tyto smlouvy vyjednat. V rámci zahraniční politiky je pak v pravomoci vlády Katalánska přeshraniční, meziregionální a mezinárodní spolupráce.

4. Katalánsko, katalánský nacionalismus a jeho vliv na podporu levicových stran

4.1. Francouzské Katalánsko

Francouzská část historického Katalánska se rozkládá na 4116 km² v departamentu Pyrénées-Orientales (Východní Pyreneje), jenž byl vytvořen zákonem z 22. prosince 1789⁴⁷, a spojuje v sobě pět bývalých katalánských comarques. [www.llibriercatalana.com] Zároveň je součástí administrativního regionu Lanquedoc-Rousillon, který vznikl roku 1962 s Montpellier jako hlavním městem. Administrativní rozdělení Francouzské republiky spravuje článek 72 Ústavy, jenž regionům, departamentům a obcím přiděluje pravomoci a vymezuje limity. Obyvatelé tak mají právo žádat prostřednictvím referenda zvláštní statut pro „svůj“ departement či region. Veškeré jiné rysy, jimiž by se daná administrativní oblast mohla odlišovat, jsou však popřeny tvrzením, že ve Francii existuje jen jeden národ a jediným úředním jazykem je francouzština. [Constitution 1958 : 1] A tak je Francie jediným státem, v němž katalánština nezískala žádné oficiální uznání⁴⁸. Ani Katalánci nejsou ve Francii

⁴⁷ Tento zákon ukončil staré administrativní rozdělení na provincie a zavedl departamenty, které byly pro ryze praktické účely (doručování zásilek) očíslovány dle abecedního pořádku – odtud číslo 66 pro Východní Pyreneje. O jejich přesném počtu (83) a teritoriálnímu vymezení bylo rozhodnuto 26. února následujícího roku. Nové administrativní rozdělení pak stoupilo v platnost 4. března 1790 a stalo se tak součástí napoleonských reforem. [Duby 2003 :406]

⁴⁸ V Andoře je katalánština jediným oficiálním jazykem, ve Španělsku je oficiální v rámci autonomní komunity Katalánsko, Baleárských ostrovů, Valencie a Aragon, v italském městě Alghero se těší zvláštnímu statutu. [Castex 2005 : 91]

menšinou, jelikož francouzská ústava menšiny nezmiňuje ani nikterak neupravuje jejich práva.

Přesto katalánství na jihu Francie nabralo v posledních letech druhý dech, a to zejména díky kulturním a sportovním aktivitám, při kterých francouzští Katalánci demonstrují svou národní identitu, a také díky vzniku tří katalánských politických stran. Republikánská levice Katalánska ERC (*Esquerra Republicana de Catalunya*) se profiluje jako nezávislá katalánská levice, jejímž cílem je vytvoření svobodného Katalánska, které přesahuje hranice Francie. Pro volby do obecních zastupitelstev, jež probíhaly na jaře tohoto roku⁴⁹, vystoupila ERC se čtyřmi body politického programu, dva z nich se přitom týkaly pouze katalánské otázky [program ERC 2008 – viz příloha č. 3]. Republikánská levice vyžaduje jazykové, kulturní a politické uznání Severního Katalánska, stejně tak jako jeho právo na sebeurčení. Lepší zastoupení Katalánců v politickém životě by měla přinést reforma volebního systému jako celku. Současný systém dle ERC neumožňuje všem obyvatelům mít své zástupce - ať již na státní, nebo lokální úrovni. Vytvoření euroregionu společně se španělským Katalánkem by pak vedlo k ekonomickému, sociálnímu, kulturnímu a politickému rozvoji v celé oblasti Katalánska.⁵⁰ Dalším politickým subjektem ve francouzském Katalánsku je proevropské národní hnutí Katalánská jednota UC (*Unitat Catalana*), které v Evropské unii vidí prostředek k uskutečnění svých požadavků⁵¹. Požadují uznání odlišnosti svého departamentu francouzskou vládou, které by se mělo projevit ve vypracování zvláštního statutu. Ten by historickým *comarques* s Perpignanem jako hlavním městem měl dát exekutivní a legislativní pravomoci, zejména pak v oblasti daní, vzdělávání a zaměstnanosti. [<http://www.galeon.com/unitatcatalana>]. Poslední politickou stranou je Demokratická konvergence Katalánska CDC (*Convergence Démocratique de Catalogne*)⁵², která taktéž požaduje nové administrativní rozdělení s Perpignanem jako

⁴⁹ První kolo probíhalo 9. března, druhé o týden později. Ve Francii se ve volbách do obecních zastupitelstev v závislosti na velikosti obce uplatňuje většinový volební systém (obce do 3500 obyvatel), nebo kombinace systému většinového a poměrného (obce nad 3500 obyvatel). [Perottino 2005 : 196]

⁵⁰ S 10,7 % se departement Pyrénées Orientales řadí k oblastem s největší nezaměstnaností ve Francii [www.insee.fr].

⁵¹ Evropskou unii vidí jako federativní celek, kde má každý národ právo na sebeurčení.

⁵² Původně se strana nazývala Katalánský blok (*Bloc català*), pro změnu názvu se vedení rozhodlo 3.prosince 2006, aby tak navázalo na tradici *Convergència Democràtica de Catalunya* Jordiho Pujola a zároveň poukázalo na společnou tradici, která spojuje obě části Katalánska.

hlavním centrem. Přestože se oficiálně hlásí k politice levého středu, v nedávných volbách kandidovala po boku nejsilnější pravicové francouzské strany regionu Unie pro lidové hnutí UMP (*Union pour le Mouvement Populaire*).

V posledních volbách do místních zastupitelstev v departamentu, kde tradičně vítězí pravicové strany, se francouzské katalánské strany také zapojily do předvolebních koalic⁵³. ERC se přidala na kandidátní listinu Spojené levice GU (*Gauche Unie*), kterou dále představovaly Socialistická strana Francie PSF (*Parti Socialiste*), Komunistická strana PCF (*Parti Communiste*), Strana radikální levice PRG (*Parti Radical de Gauche*) a strana Dělnického boje LO (*Lutte Ouvrière*). Unitat Catalana se připojila na stranu pravice, a díky těsnému vítězství UMP se starostou Jean-Paulem Alduyem v čele tak získala zastoupení v obecních radách departamentu. Volby do obecních zastupitelstev zde však byly provázány událostmi, které levici značně zkomplikovaly cestu na radnici a v závěru zdiskreditovaly pravicové kandidáty a průhlednost voleb v celém regionu. [Le Monde 26. 3. 2008] Po prvním kole, které proběhlo 9. března 2008 a v němž vyhrála pravice⁵⁴, se levicový tábor ještě více rozštěpil. Jacqueline Amiel-Donat totiž vyjednávala se stranou Moderních demokratů MoDem (*Modernes Démocrates*) o jejím zapojení na kandidátku Spojené levice, s čímž nesouhlasila strana Dělnického boje. Ta v dřívějších volbách kandidovala samostatně, nebo po boku Komunistické revoluční ligy LCR (*Ligue Communiste Révolutionnaire*), a zapojení strany středu do koalice levicových stran bylo tudíž proti smýšlení jejích představitelů. Několik dní před druhým kolem obecních voleb její vedení oznámilo, že vystupuje z kandidátní listiny Sjedené levice. [Le Monde 12. 3. 2008] Do druhého kola tak vstupovala levice rozštěpená do několika bloků, což přispělo k vítězství pravicové kandidátky a ke znovuzvolení Jean-Paul Alduyho.⁵⁵ Během voleb však došlo k odhalení

⁵³ V městském zastupitelstvu města Perpignanu mají již přes půl století většinu pravicové politické strany, reprezentované rodinou Alduy.

⁵⁴ 38,88 % pro UMP, lídrem kandidátky byl starosta Jean-Paul Alduy, 20, 16 % pro Sjedenou levici v čele s Jacqueline Amiel-Donat, 15, 12 % pro koalici socialistické strany v čele s Jeanem Codognèsem, stranou zelených a CDC, 12, 29 % pro Louise Aliota a Národní frontu (*Front National – FN*), 8,5 % pro Moderní demokraty (*Modernes Démocrates – MoDem*) a 5,2 % pro radikální levici reprezentovanou Komunistickou revoluční ligou (*Ligue communiste révolutionnaire – LCR*) [le Monde 11.3.2008].

⁵⁵ Pravicový kandidát Jean-Paul Alduy získal 45,48 % hlasů, Jacqueline Amiel-Donat pak 44, 11%, 10, 42 % připadlo Luisi Aliotovi a Národní frontě.

pokusu o zfalšování volebních výsledků⁵⁶ a vzhledem k tomu, že vítězství pravice bylo opravdu těsné (UMP zvítězila jen o 574 hlasů), podala Jacqueline Amiel-Donat žádost o anulaci výsledků a vypsání nových voleb. Při demonstracích i televizních a rozhlasových debatách, které provázely „ponožkové volby“, se levice opět stmelila, takže je otázkou, jak dlouho vydrží rodina Alduy u moci. [Le Monde 18. 3. 2008]

Symbolem propojení mezi Severním a Jižním Katalánkem je Dům katalánské Generalitat (*Casa de la Generalitat de Catalunya*) sídlící v Perpignanu⁵⁷, který představuje oficiální zastoupení katalánské vlády na území departamentu. Jeho funkce a pravomoci jsou ale omezeny pouze na socioekonomické oblasti a kulturní život. V těchto oblastech spolupracuje s politickými organizacemi, firmami a občanskými sdruženími. Podílí se a podporuje veškeré programy či aktivity mající za cíl podpořit katalánský jazyk a kulturu.⁵⁸ *Casa de la Generalitat* sice podléhá francouzským zákonům, fakticky ale představuje součást *Generalitat* ve španělském Katalánsku. Ta také prostřednictvím místopředsedy určuje činnost *Casy* a jmenuje jejího předsedu, který má politický statut. V současnosti *Casa de la Generalitat* s pomocí Generální rady departamentu usiluje o vytvoření přeshraničního kulturního území, které by sahalo od Perpignanu až po Gironu.⁵⁹

Na místní úrovni více než příslušnost k určité politické straně hraje roli osobnost daného kandidáta, na úrovni celého departamentu při volbách do generálních rad (*Conseil Général*) se již začíná projevovat politický boj. [Perottino 2005 : 199] V rámci jednoho volebního obvodu (kantonu) je do generální rady přímo volen kandidát na dobu šesti let, generální rada se přitom volí ve dvou etapách. Volí se většinovým dvoukolovým způsobem. Pro získání mandátu v prvním kole je vyžadována nadpoloviční většina odevzdaných hlasů, přičemž platí podmínka minimální účasti

⁵⁶ V neděli 18. března byl vzat do vazby předseda volební komise Claude García, který byl přistižen při pokusu o výměnu volebních lístků – v kapsách saka a v ponožkách mu policie našla sedm obálek, z nichž pět obsahovalo kandidátní listiny pro Sjednocenou levice, dvě kandidátky pravicové, a dále pět pravicových kandidátních listin na „výměnu“ do obálek. Tyto „ponožkové volby“ (*éllections à la chaussette*) vyvolaly řadu demonstrací a spekulací nad legitimitou zvolení rodiny Alduy.

⁵⁷ *Casa de la Generalitat* byla v Perpignanu slavnostně otevřena 5. září 2003. [Presentació 2005 : 4]

⁵⁸ Zatím posledním počinem bylo otevření nových prostor kulturního katalánského centra *Casal Jaume 1er de Perpinyà* 29. března 2008, na němž se *Casa de la Generalitat* podílela.

⁵⁹ Hlavní město comarcy Gironès.

jedné čtvrtiny oprávněných voličů. Pokud žádný z kandidátů nadpoloviční většinu nezíská, následuje druhé kolo. Do toho postupují kandidáti, kteří obdrželi minimálně 10% zapsaných voličů. V případě, že je neobdržel žádný kandidát, nebo jen jeden, postupují do druhého kola dva nejlepší kandidáti. Definitivním vítězem kantonálních voleb je pak kandidát, který obdržel nejvyšší počet hlasů.

Generální rada v čele s předsedou zaujímá od přijetí decentralizačního zákona roku 1982⁶⁰ klíčová postavení v politickém i sociálním životě celého departamentu. Spravuje celé území departamentu, určuje směr jeho politiky a schvaluje rozpočet. Důležitou roli hraje v oblasti zdravotnictví a sociálního zabezpečení, vzdělávání (do jeho pravomoci patří péče o střední školy), v oblasti údržby silnic, životního prostředí, ekonomického rozvoje a kultury. Zejména v této poslední oblasti rozvíjí rada četné aktivity jak k podpoře katalánského jazyka a národa, tak k turistickému rozvoji regionu.

4.2. Katalánství

Národ může být definován jako skupina, jejíž členové jsou si vědomi své příslušnosti k této skupině, mají za sebou společnou minulost, směřují ke společné budoucnosti a chtějí o sobě rozhodovat. [Guibernau 2003 : 4] Je tedy skupinou, která se vyznačuje společnou psychologickou, kulturní, politickou, územní a historickou charakteristikou. Nacionalismus je pak tím pocitem, který vyjadřuje vztah jednotlivce k této skupině. Národy mohou existovat v rámci národních států, představují pak určitou jednotku, díky níž mají národní státy suverenitu na určitém území, nebo jim vytvoření státu nebylo umožněno. Katalánci jsou právě tímto příkladem: mají sice své území, ale tvoří součást státu, od jehož obyvatel se odlišují historicky, kulturně, symboly svého národa a také touhou rozhodovat sami na svém území. Autonomní Statut jim sice zajišťuje určité pravomoci, ale na rozdíl od národních států nemohou rozhodovat o zahraniční a hospodářské politice, obraně a ústavních opatřeních. Rozdíl mezi

⁶⁰ Tzv. Defferrův balíček z 2. března 1982 přinesl změny, které předznamenaly proces decentralizace: exekutivní pravomoci týkající se departamentu přešly z rukou prefekta do rukou předsedy generální rady, prefekt též ztratil právo administrativního dohledu a v neposlední řadě byl tímto zákonem vytvořen region jako územní jednotka. [www.assemblee-nationale.fr]

nacionalismem národním a nacionalismem národa beze státu není pouze v přístupu k moci. V prvním případě je veden snahou po upevnění státu, v druhém usiluje o jeho vytvoření. Hybnou silou katalánství, specifického pocitu náležitosti ke katalánskému národu, je zejména kultura a intelektuální hnutí, které se účastnilo všech důležitých mezníků v historii Katalánska a které stojí nyní v čele snah po autonomii území.[Casassas, Santacana 2004 : 176] Katalánství není typickým nacionalismem, uzavřeným všem ostatním skupinám, naopak je to hnutí, jehož součástí může být kdokoliv, bez rozdílu rasy či náboženství, kdo se cítí být Katalánцем.

Katalánství zažívá v posledních letech druhou tzv. Renesanci (*Renaixença*). Tou první bylo období 30. let 19. století, kdy vzniklo romantické hnutí, jehož cílem bylo nalézt „katalánskou duši“ a vytvořit svébytnou kulturu, které se bude odlišovat od té kastilské. [Casassas, Santacana 2004 : 25] První renesanční fáze byla charakterizována používáním katalánštiny jako jazyka literárních děl a vyvrcholila založením básnické skupiny Noví trubadúři (*Los Trobadors Nou*).⁶¹ Vydáváním slovníků a gramatik katalánštiny chtěli filologové a intelektuálové vyvolat diskusi o zrovnoprávnění katalánštiny s kastilštinou, a tím obrátit pozornost na katalánský národ jako entitu. Proto byla také druhá fáze ve znamení snahy o politické uznání Katalánska vytvořením politických revue, z kterých ta nejdůležitější nesla název celé této epochy (*la Renaixença*). Názory prezentované v těchto periodikách se neopíraly o Katalánsko jako jeden z regionů královského Španělska, ale jako o svébytný národ, který má nárok na vlastní autonomii. Ve článku *Aspiraciones del catalanisme* (Touhy katalánství), jenž byl roku 1888 zveřejněn v revue *la Renaixença*, představila konzervativní část katalánské inteligence prokatalánský program. Pod článek obsahující administrativní, soudní, lingvistické, hospodářské a politické požadavky se podepsalo na pět set zástupců katalánské kultury a inteligence. [Casassas, Santacana 2004 : 41] Během první světové války se katalánství rozšířilo i do dalších sfér katalánské populace a stalo se jednotícím prvkem celého regionu. Období první světové války bylo celkově dobou, v níž vznikala regionalistická hnutí po celém Španělsku a nacionalistické skupiny posilovaly svoji přítomnost jak v Katalánsku, tak v Baskicku. Zatímco Baskové zvolili cestu atentátů a teroristických útoků, v Katalánsku se takovýchto akcí chtěli vyvarovat a španělskou

⁶¹ Za počátek katalánské „Renesance“ je považována óda Vlast (*la Patria*) od Bonaventury Carlese Aribauy publikovaná v květnu 1833. [Casassas, Santacana 2004 : 26]

vládu oslovovali pomocí řady manifestů.⁶² Devět let *Mancomunitat* je vnímáno jako vrchol katalánské kultury. Na jeho konci se však i v tomto regionu vyprofilovala hnutí radikálních nacionalistů (*Estat català* – Katalánský stát, *Acció Catalana* – Katalánská mobilizace), která 11. září 1923 uzavřela alianci *GALEUSCA*⁶³ s baskickými a galicijskými nacionalisty.[Casassas, Santacana 2004 : 78] O dva dny později převrat Miguela Prima de Rivery⁶⁴ ukončil období rozkvětu katalánského národa, který vnímal jako překážku rozvoje celého Španělska. Představitelé katalánských stran proto emigrovali do Francie či Latinské Ameriky a na možnost vrátit se museli počkat přes půl století.

Katalánství není záležitostí jen jižního španělského Katalánska, ale v posledních letech se rozšiřuje i do jeho severní francouzské části. Třetí a čtvrtá republika⁶⁵ francouzská prohloubily proces centralismu, a tak z regionu na svých hranicích postupně vytvořily prostor, jehož obyvatelé byli zbytkem Francie vnímáni jako cizinci. [Castex 2005 : 93] I přes zákony směřující k decentralizaci celého francouzského území přetrvávají i nyní ve společnosti páté republiky pozůstatky odkazu Velké francouzské revoluce. Pro menšiny žijící na území Francouzské republiky je to zejména tendence k „jakobínství“ (*jacobinisme*), která upřednostňuje centralistické tendence.⁶⁶ Společná minulost a blízkost španělského Katalánska však umožnily přetrvání ideje katalánství, jejímiž nositeli jsou dle Joana-Francesca Castexe zástupci starší generace, kteří mluví pouze katalánsky, dále obyvatelé venkova, jejichž mateřským jazykem je katalánština,

⁶² Např. spisovatel a politik Enric Prat de la Riba i Sarrà je autorem manifestu *Per Catalunya i l'Espanya Gran* (Za Katalánsko a velké Španělsko) a hnutí *Solidaridad Catalana* (Katalánská solidarita). [Casassas, Santacana 2004 : 65]

⁶³ Zkratka vznikla spojením počátečních slabik regionů *Galícia* (Galicie), *Euskadi* (Baskicko) a *Catalunya* (Katalánsko). Byla označením pro aliance mezi politiky a stranami z těchto regionů a roku 2004 se dokonce pod tímto označením představila koalice Národního galicijského bloku BNG (*Bloque Nacionalista gallego*), Národního baskického bloku EAJ (*Euzko Alderdi Jeltzalea*), Národního bloku Valencie BLOC (*Bloc Nacionalista Valencià*), Socialistické strany Majoriky PSM (*Partit Socialista de Mallorca*) a Konvergence a Unie CiU (*Convergència i Unió*). [Casassas, Santacana 2004 : 78]

⁶⁴ Diktátor, který od státního převratu 13. září 1923 vládl ve Španělsku sedm let.

⁶⁵ Třetí francouzská republika trvala od roku 1870 až 1940.

⁶⁶ „Jakobínství“ je odkazem Velké francouzské revoluce, kdy stál klub Jakobínů v čele konstitučně smýšlejících členů Hory (*la Montagne*), zastupoval lidové vrstvy a bojoval proti monarchistům. Jeho cílem pak bylo nastolit centrální vládu. Naproti tomu Girondisté toužili nastolit jakousi „federaci“, kde by i provincie hrály svou úlohu. [Castex 2005 : 84]

dále romská menšina⁶⁷, politici, mezi nimiž se stále častěji objevuje mladá generace, folklorní skupiny a sportovní družstva s ragbyovým mužstvem USAP v čele. [Castex 2005 : 57]

Generální rada departamentu Pyrénées-Orientales 10. prosince 2007 schválila Chartu ve prospěch katalánštiny (*Charte en faveur du catalan*), která uznala téměř tisíciletý vliv katalánského jazyka a kultury na vznik a formování identity tohoto jihofrancouzského departamentu. Proto se i tento jazyk stal vedle francouzštiny jeho oficiálním jazykem. [Charte en faveur du catalan 2007 : 2] Uchováním a pěstováním katalánštiny byly pověřeny Institut katalánských studií (*Institut d'Estudis Catalans*)⁶⁸ a Akademie katalánského jazyka (*Académie de la Langue Catalane*), které tak získaly postavení srovnatelné s Francouzskou Akademií (*Académie Française*)⁶⁹. Články tři a čtyři Charty stanovují základní kroky, které by měl departament zavést, aby podpořil používání katalánštiny v běžném užívání i v administrativním styku. Všichni lidé by tak měli získat možnost používat a slyšet katalánštinu, na školách má být zavedena bilingvní výuka a bude zvýšen počet kurzů katalánštiny pro dospělé. Zároveň by se užívání katalánštiny mělo stát běžnou praxí jak ve styku s úřady, tak v označení názvů ulic, měst či jiných ukazatelů katalánské části Francie.

Tímto krokem se alespoň z části splnilo úsilí katalánské občanské společnosti Kulturní skupiny katalánské mládeže (*Grup Cultural de Joventut Catalana - GCJC*)⁷⁰, která ve svých prohlášeních upozorňuje na snižující se počet katalánsky mluvících občanů a vinu za tuto situaci dává nedostatečné výuce jazyka ve školách a jeho celkové absenci ve veřejném životě. [www.llibriacatalana.com] Dvojjazyčné označení ulic a měst již sice v departamentu existuje, ale je výsledkem jakéhosi smíšení katalánštiny a francouzštiny.⁷¹ Na druhou stranu je značení ve městech v jazyku dané jazykové

⁶⁷ V Perpignanu se vyskytuje největší počet Romů na území Francie, ke konci loňského roku byl dokonce překřtěn na hlavní město Romů ve Francii.

⁶⁸ Institut založený 16. června 1907 Enricem Prat de la Ribou, který má za úkol péči o katalánský jazyk – schvalování neologismů, kompletaci slovníku, atd.

⁶⁹ Akademie byla na počátku 17. století založená kardinálem Richelieu a jejím cílem je dohled nad francouzštinou, její kodifikace a vytváření slovníků.

⁷⁰ Tato občanská společnost zakládá pod záštitou Joana Payry v Perpignanu první knihkupectví katalánské knihy *Llibreria catalana* v Severním Katalánsku.

⁷¹ Např. vesnice a města *Saint Feliu*, *Saint Estève*, *Saint Jean Pla de Corts* a *Baillestavy* nejsou po lingvistické stránce správná, správný katalánský název by měl znít *Sant Fèliu*, *Sant Esteve*, *Sant Joan Pla de Corts* a *Vallestàvia*. [www.llibriacatalana.com]

menšiny běžnou praxí v Bretagni, Baskicku, Alsasku, Korsice či na historickém území Okcitánska. V Pyrénées-Orientales jej ale prefektura zakázala. *CGJC* společně s ostatními katalánskými organizacemi tuto absenci vnímají jako potlačení identity části obyvatelstva a názor veřejnosti podkládají výzkumem agentury Media Metri, která prokázala, že tři čtvrtiny obyvatel by si přály zavedení bilingvního značení.[www.libreriacatalana.com] Mezi další, ale zatím nesplněné, požadavky formulované občanskými sdruženími, katalánskými folklorními skupinami, nakladatelstvími a katalánskou inteligencí patří zřízení médií v katalánském jazyce, nebo alespoň zlepšení dostupnosti televizního a radiového vysílání stanic z jižního Katalánska.

Spojením severních a jižních katalánských snah je výše zmíněný projekt Přeshraničního katalánského prostoru (*Espace Catalan Transfrontalier*), který by spojil dvacet tři *comarques*, aglomerace Perpignanu a Girony, a tak zahrnul přes milion obyvatel.[Dokument Generalitat – viz příloha č.7]. Projekt, zhmotněný v deklaraci z Céret⁷² z 27. července 2007, by měl spojit násilně rozdělené území Pyrenejským mírem a zajistit společný rozvoj těchto oblastí. Zároveň by měl vzniknout i orgán spojující instituce z obou částí, který by měl jak právní působnost, tak finanční autonomii a spravoval by celé území tohoto euroregionu. Zřízení přehraničního prostoru se opírá o nástroj Evropské unie *EGTC* (*European Grouping of Territorial Cooperation* – Evropské seskupení pro územní spolupráci), který umožňuje propojení teritoriálních celků na území Evropské unie.⁷³ Region by se měl podobat euroregionu Regio Pamina⁷⁴ a měl by vyřešit administrativní, daňové, ekonomické rozdíly a rozdíly v infrastruktuře. Měl by tak být zřízen společný fond pro přeshraniční spolupráci, zavedena doprava propojující obě části Katalánska, otevřeny bilingvní školy a média. Spolupráce by pak měla být navázána nejenom v oblasti turismu, ale i v rozvoji měst a venkova a v oblasti ochrany životního prostředí. V Céret pak byl ustaven zvláštní

⁷² Hlavní město *comarce* Vallespir ve francouzské části Katalánska.

⁷³ Evropské seskupení pro územní spolupráci vzniklo po přijetí balíčku pěti nařízení (14. června 2004), které upravovaly Strukturální fond. Příloha pak zmiňovala teritoriální spolupráci mezi regiony. Proto byla finální verze, k jejímuž přijetí došlo 6. června 2006, nazvána „Regulation of European Grouping of Territorial Cooperation (EGTC).“ [<http://cor.europa.eu/en/activities/egtc.htm>]

⁷⁴ PAMINA je německo-francouzský euroregion, který spojuje oblasti regionu Hauensteinu, Mittlerer Oberheinu a severního Alsaska.

Pilotážní výbor (*Comité de Pilotage*)⁷⁵, který má za úkol zrealizování tohoto odvážného projektu.

Ani katalánsky hovořící občané departamentu Pyrénées-Orientales nezůstávají pozadu a snaží se manifestovat svou náležitost ke katalánské kultuře a historickému regionu Katalánska. A tak je i na území Francie pěstován tradiční tanec *sardana*, slaví se tradiční katalánské svátky a již čtyřicet let zde existuje Letní katalánská univerzita (*Universitat Catalana d'Estiu*). Toto je však dlouhodobý trend, Joan-Francesc Castex ale zdůrazňuje, že se v poslední době příslušnost ke katalánství projevuje i u mládeže, a to ať již preferencemi levicových katalánských stran, či kulturní tvorbou.⁷⁶

4.3. Analýza podpory katalánské populace pro politické strany v posledním desetiletí, zejména z hlediska levicových stran.

4.3.1. Jednotlivé parlamentní i regionální volby posledního desetiletí.

V současnosti patří mezi hlavní katalánské levicové strany, které překračují volební klauzuli 3 % pro vstup do katalánského Parlamentu, Socialistická strana

⁷⁵ Tento výbor se skládá se Sdružení katalánských obcí a comarques (*Association Catalane de Communes et Comarque*), Sdružení radních a jejich zástupců Pyrénées-Orientales (*Association des Maires et Adjointes des Pyrénées-Orientales*), Společenství obcí Albères - Côte Vermeille (*Communauté de Communes Albères-Côte Vermeille*), Společenství obcí Vysokého Vallespiru (*Communauté de Communes du Haut Vallespir*), Společenství obcí Vallespiru (*Communauté de Communes du Vallespir*), Společenství obcí Capciru a Vysokého Conflentu (*Communauté de Communes Capcir-Haut Conflent*) a se Společenství obcí Pyrénées-Cerdagne (*Communauté de Communes Pyrénées-Cerdagne*). Ze španělské části katalánska jsou pak členy zástupci z výborů comarques Alt Empordà, v Baix Empordà, Cerdanya a Garrotxa. Ve výboru má dále zastoupení Generální rada departamentu (*Conseil Général des Pyrénées-Orientales*), krajské zastoupení ze Girony (*Députation Provinciale de Girona*), Federace obcí Katalánska (*Fédération des Communes de Catalogne*), Generalitat de Catalunya, dále radní Céretu, Figueras, Girony, Perpignan a Prades, organizace Pays Pyrénées-Méditerranée a Pays Terres Romanes en Pays Catalan a zástupci Národního parku Pyrénées-Catalanes.

⁷⁶ Francouzské hudební skupiny na území Perpignan stáží častěji využívají tradičních katalánských písní, příkladem může být Sardana jazz, spojení jazzové hudby a tradičních katalánských rytmů, či katalánská hymna v reggae podobě perpignanské skupiny „100 grammes de tête“.

Katalánska PSC (*Partit dels Socialistes de Catalunya*), Republikánská levice Katalánska ERC (*Esquerra Republicana de Catalunya*) a koalice Iniciativa za zelené Katalánska a Spojené a alternativní levice ICV/EUiA (*Iniciativa per Catalunya Verds a Esquerra Unida i Alternativa*). Všechny tyto politické strany mají svůj původ v Národní frontě Katalánska FNC (*Front Nacional de Catalunya*) z dob občanské války, která v sobě spojovala hnutí Katalánský stát EC (*Estat Català*) a stranu Republikánské levice ER (*Esquerra Republicana*). [Ridao 2006 : 90] V roce 1969 se z FNC odštěpilo nejvíce levicové a marxisticky smýšlející křídlo, které o rok později na zakládajícím shromáždění strany přijalo název Socialistická strana národního osvobození PSAN (*Partit Socialista d'Alliberament Nacional*). Tato strana usilovala o sjednocení katalánského národa a všech katalánských zemí (*Països Catalans*)⁷⁷ v jeden socialistický stát. Stejně jako představitelé všech politických stran, tak i členové PSAN však nebyli jednotní v otázce aktivní účasti při volbách. Část PSAN tak společně s dalšími katalánskými politickými stranami v roce 1975 založila Výbor politických sil Katalánska (*Consell de Forces Polítiques de Catalunya*)⁷⁸, zatímco její radikálnější křídlo ze strany vystoupilo a vytvořilo Provizorní socialistickou stranu národního osvobození PSAN-P (*Partit Socialista d'Alliberament Nacional Provisional*). Po legislativních volbách z roku 1977 se PSAN stala nejsilnější levicovou independentistickou organizací, vedle které se vytvořil Katalánský blok pracujících BTC (*Bloc Català de Treballadors*) sdružující Hnutí marxistického sjednocení MUM (*Moviment d'Unificació Marxista*) a Stranu práce Katalánska PTC (*Partit de Treball de Catalunya*). V celošpanělských volbách roku 1979 se pak PSAN a BTC představily v koalici Blok levice národního osvobození BEAN (*Bloc d'Esquerra d'Alliberament Nacional*). BEAN se opět začala štěpit v souvislosti s národnostní otázkou Katalánska

⁷⁷ *Països Catalans* označují všechna území, na kterých se mluví katalánsky.

⁷⁸ Výbor politických sil Katalánska bylo seskupení Karlistické strany Katalánska (*Partit Carlí de Catalunya*), Demokratická levice Katalánska (*Esquerra Democràtica de Catalunya*), Demokratické unie Katalánska (*Unió Democràtica de Catalunya*), Demokratické konvergence Katalánska (*Convergència Democràtica de Catalunya*), Národní fronty Katalánska (*Front Nacional de Catalunya*), Republikánské levice Katalánska (*Esquerra Republicana de Catalunya*), Socialistické strany Katalánska (*Partit Socialista de Catalunya – Reagrupament*), Lidové strany Katalánska (*Partit Popular de Catalunya*), Socialistické konvergence Katalánska (*Convergència Socialista de Catalunya*) a Socialistické strany národního osvobození (*Partit Socialista d'Alliberament Nacional*). Po smrti generála Franka usiloval tento Výbor o znovuzavedení demokratických principů, obnovení *Generalitat* a vypsání demokratických voleb do Parlamentu. [Ridao 2006 : 91]

stejně jako *ERC*⁷⁹, v souvislosti s volbami do katalánského Parlamentu roku 1980 tak vznikl nápad vytvořit jednotné hnutí Levicových nacionalistů NE (*Nacionalistes d'Esquerra*). Tato snaha však vyvolala další rozštěpení Republikánské strany levice (*ERC*), kdy její konzervativní levicová část společně s Levicovými nacionalisty vytvořila Hnutí nacionalistické levice MEN (*Moviment d'Esquerra Nacionalista*) a novátoři z *ERC* pak Dohodu katalánské levice EEC (*Entesa d'Esquerra Catalana*).

Takovéto rychlé změny a neustálé štěpení levicových stran a hnutí tak přispěly k vítězství pravicových stran v katalánských volbách na mnoho volebních období. V celošpanělských volbách sice stále největší počet hlasů získávala Španělská socialistická dělnická strana *PSOE* (*Partido Socialista Obrero Español*), ve volbách ze 3. března 1996 však na úkor *PSOE* zvítězila Lidová strana *PP* (*Partido Popular*) José Maria Aznara.⁸⁰ To byl signál pro představitele katalánských levicových stran, aby se pokusily nalézt společnou cestu. [Ridao 2006 : 94] Dne 7. května 1996 se tedy v televizní debatě sešel první sekretář *PSC* Raimon Obiols, prezident Iniciativy pro Katalánsko IC (*Iniciativa per Catalunya*) Rafael Ribó a hlavní sekretář *ERC* Àngel Colom a oznámili svůj záměr o vytvoření nové společné strategie se zapojením levicových stran a stran levého středu. Inspirací pro spolupráci mezi *PSC*, *IV* a *ERC* byla italská koalice Olivovník (*l'Ulivo*)⁸¹, která roku 1996 umožnila italské levici vítězství ve volbách. V Katalánsku však k podobnému výsledku byla potřeba celých šest let.

V celošpanělských volbách byla však v Katalánsku situace zcela odlišná, jak bude vysvětleno níže, tento typ voleb nejvíce vyhovuje Socialistické straně Katalánska, která v koalici s *PSOE* v posledním desetiletí tyto volby vyhrála pokaždé. Volby roku 2006 v celém Španělsku znamenaly pokles hlasů pro Španělskou socialistickou

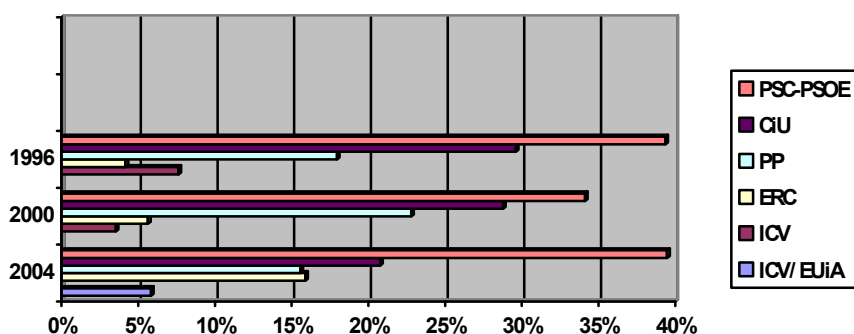
⁷⁹ Ve volbách do obecních zastupitelstev, které se konaly 4. dubna 1979, šla *PSAN* do voleb sama a *BEAN* se přejmenoval na Blok katalánské levice (*Bloc d'Esquerra Catalana – BEC*). Z *ERC* se odštěpila část independentistických členů, kteří založili Blok republikánské levice independentistického Katalánska (*Bloc d'Esquerra Republicana de Catalunya Independentista – BERCI*) [Ridao 2006 : 91]

⁸⁰ *PP* získala 38, 79 % hlasů a polepšila si tak o 15 poslanců, *PSOE* obdržela 37, 63 % hlasů a tím ztratila 18 křesel, Sjednocená levice (*Izquierda Unida – IU*) 10, 54 % a Konvergence a Jednota 4, 60 % hlasů. [<http://www.elecciones.mir.es/MIR/jsp/resultados/index.htm>]

⁸¹ Koalici Olivovníku tvořily například tyto strany: Strana demokratické levice *PDS* (*Partito Democratico della Sinistra*), Italská lidová strana *PPI* (*Partito Popolare Italiano*), Pakt demokratů *PD* (*Partito dei Democratici*), Zelení (*Federazione dei Verdi*), Síť (*La Rete*), Italská republikánská strana (*Partito Repubblicano Italiano*) a další malé politické strany.

dělnickou stranu, v Katalánsku však *PSC-PSOE* zvítězila se 39, 36 %.⁸² Naopak v následujících volbách roku ztratily *PSC-PSOE* a *CiU* hlasy, které přešly ve prospěch *PP*.⁸³ V roce 2004, kdy již koalice *PSC – ERC – ICV/EUiA* měla většinu v katalánském Parlamentu, ve volbách opět zvítězila *PSC-PSOE*, velký nárůst hlasů však zaznamenala i *ERC* a poprvé volební klauzuli přesáhla i Spojená a alternativní levice *EUiA* (*Esquerra Unida i Alternativa*) v koalici s *ICV*.⁸⁴

Graf č. 1

Srovnání volebních výsledků politických stran v celošpanělských volbách mezi lety 1996 – 2004 v Katalánsku

Od roku 1980 se v Katalánsku vystřídalo devět koaličních vlád⁸⁵, z nichž celkem šest vytvořila Konvergence a Jednota *CiU* (*Covergència i Unió*), roku 2003 ji pak vystřídal koalice levicových stran - Socialistické strany Katalánska v koalici s občanským a politickým sdružením *Občané za změnu PSC-CpC* (*Partit dels Socialistes de Catalunya* a *Ciutadans pel Canvi*), Republikánskou levicí Katalánska *ERC* (*Esquerra Republicana de Catalunya*) a koalici *Iniciativy za zelené Katalánska* se

⁸² *PSC-PSOE* získala 39, 36 % hlasů, *CiU* 29, 26 %, *PP* 17, 96 %, *ICV* 7, 64 % a *ERC* 4, 18 %. [<http://www.elecciones.mir.es/MIR/jsp/resultados/index.htm>]

⁸³ V celošpanělských volbách roku 2000 v Katalánsku zvítězila *PSC-PSOE* se 34, 12 %, *CiU* získala 28, 79 % hlasů, *PP* 22, 79 %, *ERC* 5, 64 % a *ICV* 3, 54 % hlasů. [www.gencat.cat]

⁸⁴ *PSC-PSOE* získala 39, 47% hlasů, *CiU* 20, 78 %, *ERC* 15, 89 %, *PP* 15, 58 % a *ICV/EUiA* 5, 84% hlasů.

⁸⁵ Sedm koaličních vlád vytvořily Demokratická konvergence Katalánska *CDC* (*Convergència Democràtica de Catalunya*) a Demokratické Unie Katalánska *UDC* (*Unió Democràtica de Catalunya*), vládly v letech 1980-84, 1987-88, 1988-92, 1992-1995, 1995-1999 a 1999-2003. Mezi lety 1984-87 pak v koalici s Republikánskou levicí Katalánska (*ERC*). [Ridao 2006 : 38]

Spojenou a alternativní levicí ICV/EUiA (*Iniciativa per Catalunya Verds a Esquerra Unida i Alternativa*). Na vytváření těchto koalic se projevil historický, kulturní, sociální a ideologický vývoj regionu a také proporční volební systém, který je v Katalánsku uplatňován. Základní zákon stanovující volební systém (*LOREG – Llei orgànica del règim electoral general* z 19. června 1985) v Katalánsku zavádí proporční volební systém, kde volební obvody představují jednotlivé *comarques*, tím vytváří ideální prostor pro uzavírání koalic. [Ridao 2006 : 55]

Na formování koalic pak má vliv i politický systém daného státního celku. Katalánský politický systém by se mohl charakterizovat jako umírněný multipartismus, kde se od roku 1980 stabilně vyskytuje pět až šest politických stran. [Ridao 2006 : 59] Zároveň je politický systém ovlivněn existencí dvou štěpných linií, na jejichž základě obyvatelé při volbách hlasují. Nejedná se pouze o osu ideologickou a socio-ekonomickou, tedy osu levice-pravice, ale i o osu, na které se obyvatelé identifikují buď s katalánským, nebo španělským národem. Volební chování je tedy v Katalánsku zcela specifické a politické strany na ně musí brát ohled při utváření svého programu.

Volby do katalánského Parlamentu ze dne 16. listopadu 2003⁸⁶ znamenaly velký obrat v preferencích katalánských občanů a zároveň i obměnu katalánské vlády. Po více než dvaceti letech zvítězili socialisté v koalici s *ERC* a *ICV/EuiA*, a *PSC* tak v parlamentních volbách prolomila své prokletí, od roku 1980 totiž vítězila v celošpanělských volbách, v katalánských však ani jednou. [Castro 2005 : 4] Zároveň se pozornost voličů obrátila i k menším stranám, jakými byla výše zmíněná Republikánská levice Katalánska a *Iniciativa za zelené Katalánska*. Voličstvo nepřecházelo od *Konvergence a Jednoty k Socialistické straně Katalánska*, ale strategicky volilo menší strany. Zároveň i někteří voliči, kteří po dvacet let podporovali *PSC*, dali svůj hlas Zeleným či *Sjednocené levici*. Vítězství socialistické strany se totiž zdálo nevyhnutelným, a tak dali obyvatelé hlas stranám, které ve svém programu měly požadavek nezávislosti. [Ridao 2006 : 60] Na druhou stranu *Konvergence a Jednota* ztratila hlasy právě díky změně svého postavení na ose národnostní příslušnosti, když před volbami uzavřela dohody s *Lidovou stranou*. Přišla tak zejména o podporu voličů

⁸⁶ CiU v těchto volbách získala 30, 94 %, *PSC* 31, 16 %, *ERC* 16, 44 %, *PP* 11, 89% a *ICV* 7, 28 % hlasů. [www.gencat.cat]

levého středu, kteří své hlasy raději odevzdali Republikánské levici Katalánska.⁸⁷ Konvergence a Jednota porušila svou dřívější politiku, kdy se soustředila na katalánské voličstvo, a začala spolupracovat se španělskou Lidovou stranou. Počítala s tím, že zvítězí v katalánském Parlamentu a *Partido Popular* vyhraje volby na celostátní úrovni. [Villatoro 2004 : 63]

Katalánské voličstvo se ale na počátku 21. století s přípravou nového Statutu Katalánska začalo více rozhodovat podle osy národnostní příslušnosti, a tak strany zastupující katalánské zájmy získaly hlasy Konvergence a Jednoty. [Castro 2005 : 10] Republikánská strana Katalánska tak obdržela hlasy od levicových voličů či voličů levého středu, kteří se cítí být více Katalánci než Španěly. K překvapivému volebnímu výsledku této strany pak přispěla i vysoká volební účast obyvatel hlásící se ke katalánskému národu. Volby do katalánského Parlamentu roku 2003 tak přinesly nové voliče pro *ERC*, kteří v dřívějších volbách hlasovali převážně pro velké strany jako *CiU* a *PSC*.

Dohody uzavřené mezi Konverencí a Jednotou a Lidovou stranou tak přispěly k vytvoření socialistické vlády po více než dvaceti letech. Do jejího čela se postavil předseda Socialistické strany Katalánska Pasqual Maragall⁸⁸, trojici vládních stran pak doplnila *ERC* a *ICV/EUiA*. Přestože se této koalici účastnily politické strany, jejichž volební program obsahoval independentistické požadavky, Pasqual Maragall se v několika projevech vyjádřil, že situace Katalánska ve Španělsku by byla při respektování španělské ústavy uspokojivá.⁸⁹ Španělsko tak dle leadera Socialistické strany Katalánska paradoxně vyřešilo problematický vztah se svou autonomní oblastí ve chvíli, kdy se členem katalánského Parlamentu stala strana požadující nezávislost. [Villatoro 2004 : 12]. Toto řešení pak umožnil fakt, že byla Konvergence a Jednota vyloučena ze sestavování vlády v Katalánsku, stejně jako Lidová strana z možnosti ovlivnit podobu vlády Španělského království.

⁸⁷ V Lleidě ztratila mezi lety 1995 – 2003 *CiU* takový počet hlasů (14000), jaký získala *ERC*. [Castro 2005 : 8]

⁸⁸ Pasqual Maragall stál v čele *PSC* od roku 2000 do roku 2007, kdy ze strany odešel a o několik měsíců později ohlásil své onemocnění Alzheimerovou nemocí. 28. března tohoto roku mu byla udělena cena Katalánců roku 200. [<http://www.elperiodico.cat/comunes/catala2007/pdf/cas/PAG001.PDF>]

⁸⁹ V rozhovoru pro španělský deník *ABC* na otázku, zdali je Kataláncem, který se cítí být Španělem a přeje si proto nové Španělsko, odpověděl Maragall, že nikoliv, přeje si takové Španělsko jaké je popsáno v ústavě. [Villatoro 2004 : 11]

V těchto volbách se také ukázala rozdílnost mezi postavením stran na ideologické a socio-ekonomické ose a na ose národnostní příslušnosti. Strany, které si byly blízké v prvním případě, se na ose katalánská versus španělská národnost značně vzdálily a naopak.⁹⁰

Zatím poslední volby do Katalánského Parlamentu proběhly předčasně. Důvodem byly rozpory ve vládní koalici před přijetím katalánského Statutu, kdy španělská vládní strana *PSOE* chtěla spojit schválení katalánského Statutu s autonomním statutem Baskicka, který byl načrtnut v Plánu Ibarretxe (*Plan Ibarretxe*)⁹¹. [Ridao 2006 : 334] Proti tomuto záměru se postavily vládní strany *PSC-CpC* a *ICV/EUiA*, zatímco se *ERC* přidala na stranu *CiU*, která souhlasila s návrhem *PSOE*. *ERC* také nesouhlasila s návrhem katalánského Statutu, jak jej navrhovaly vládní strany, a své voliče vyzývala k neúčasti při referendu. Před konáním referenda tak vystoupila z vlády a Pasqual Maragall vypsals předčasné vlády.

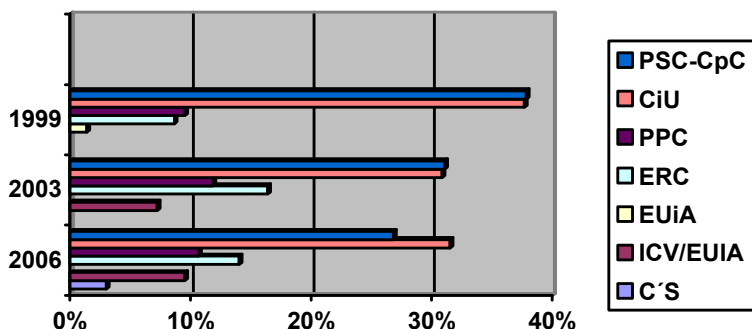
V posledních předčasných volbách do Katalánského Parlamentu, které se konaly 1. listopadu 2006 po přijetí nového Statutu, zaznamenala *PSC* propad hlasů a do Parlamentu pronikla i nová strana Občané – Občanská strana *C's* (*Ciutadans-Partit de la Ciutadania*).⁹² Nová vláda sestavená 28. listopadu 2006 se však opět skládala z koalice *PSC-CpC*, *ICV/EUiA* a *ERC*.

⁹⁰ Příkladem je vzrůst volebních preferencí pro *CiU* a *ERC* a jejich spojení do vládní koalice. [Villatoro 2004 : 32]

⁹¹ Plán získal název po prezidentovi Baskicka Juanovi José Ibarretxovi, který jej 25. října 2003 představil v baskickém parlamentu.

⁹² *CiU* v těchto volbách získala 31, 52 % hlasů, preference *PSC* klesly na 26, 82 %, *ERC* získala 14, 03 %, *PPC* 10, 75 %, *ICV/EUiA* 9, 52% a *C's* 3, 03% hlasů. [http://www10.gencat.net/pls/gov_eleccions/]

Graf č. 2

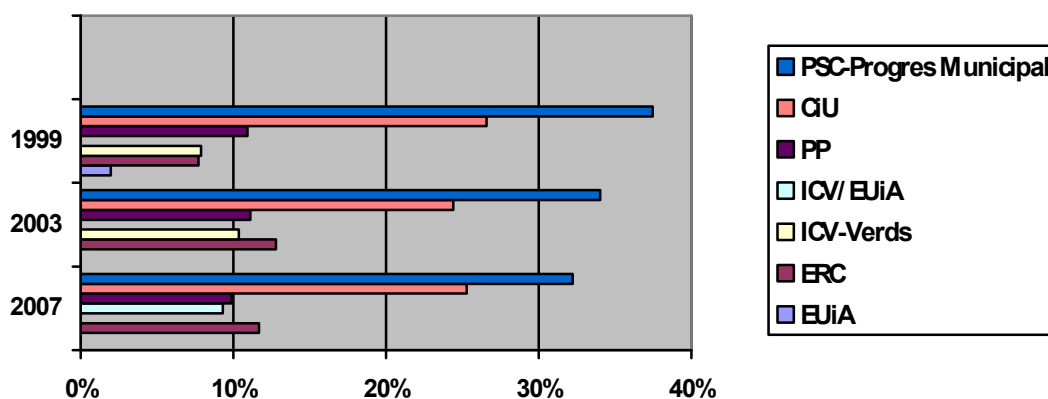

Srovnání volebních výsledků politických stran v letech 1999 – 2006 ve volbách do katalánského Parlamentu

Ve volbách do obecních zastupitelstev si strany udržují stabilní počet hlasů, i když i zde je patrný odliv hlasů od Socialistické strany Katalánska směrem k Republikánské straně levice. Ještě v roce 1999 volilo *PSC* v koalici se stranou Městského pokroku *PM (Progrés Municipal)* 37, 46% obyvatelstva, zatímco o osm let později tak činilo jen 32, 23 % voličů. U ostatních stran se přitom volební výsledky nijak závažně neměnily - nebo jen slabě oscilovaly - a ve volbách roku 2007⁹³ se vrátily na původní hodnoty z roku 1999. [www.gencat.cat] Při volbách do obecních zastupitelstev přitom voliči rozhodují na základě svých preferencí vůči osobnostem na kandidátních listinách a vzhledem k volebnímu programu, který nejlépe odpoví na jejich každodenní požadavky. [Molas, Bartolomeus 1999]

⁹³ Ve volbách do obecních zastupitelstev, které se v Katalánsku konaly 27. května 2007, získala *PSC-Progres Municipal* 32, 23% hlasů, *CiU* 25, 28 %, *ERC-Accord Municipal* 11, 67 %, *PP* 9, 87 %, *ICV/EUIA-Entesa pel Progrés Municipal* 9, 03 % a *Ciudadans-Partido de la Ciutadania*. [www.gencat.cat]

Graf č. 3

Výsledky voleb do obecních zastupitelstev v letech 1999 – 2007

Ve volbách do Evropského parlamentu již nebyla patrná „odstředivost“⁹⁴ politického systému, naopak velké strany jako Socialistická strana Katalánska zaznamenaly úspěch⁹⁵. *PSC* získala 42 %, překvapivě druhou nejsilnější stranou se stala Lidová strana, *CiU* skončila třetí, a *ERC* dokonce až čtvrtá, pohoršila si přitom o 5 % vzhledem k volbám do Parlamentu Katalánska. [Villatoro 2004 : 24] Konvergence a Jednota tak ztratila další hlasy ve prospěch Socialistické strany Katalánska a Republikánské strany Katalánska, ta ale neplnila svůj cíl a nepodařilo se jí získat hlasy *PSC*.

Esquerra Republicana de Catalunya je dle Vincenze Villatora jedinou stranou autonomní oblasti Katalánska, která se jasně identifikuje s myšlenkou katalánství a která se otevřeně hlásí k levici. Konvergence a Jednota se snaží především získat voliče z řad „pravých Katalánců“, zatímco pro Socialistickou stranu Katalánska, Lidovou stranu a pro Iniciativu katalánských zelených je důležitější jejich příslušnost na pravo-levé ose. [Villatoro 2004 : 38] Republikánská levice Katalánska tak představuje určitou rovnováhu mezi *PSC* a *CiU*, s první ji pojí levicová ideologie, s tou druhou pak příslušnost ke katalánskému národu.

⁹⁴ „Odstředivost“ ve smyslu odlivu voličských preferencí od velkých stran směrem k těm menším.

⁹⁵ Ve volbách do Evropského parlamentu roku 2004 získala *PSC-PSOE* 42, 85%, *PP* 17, 81 %, *CiU* 17, 44 %, *ERC* 11, 8 % a *ICV/EUiA* 7, 17 %. [http://elecciones.mir.es/]

4.3.2. Politické preference občanů v době mezi volbami

Katalánská vláda se pokouší prostřednictvím pravidelně konaných průzkumů veřejného mínění harmonizovat svoji politiku s požadavky obyvatelstva. Zároveň jsou tyto průzkumy velmi dobrým ukazatelem politických preferencí občanů mezi volbami. V lednu tohoto roku *Generalitat de Catalunya* provedla průzkum⁹⁶, aby zjistila, jak byla veřejnost spokojena s její prací v uplynulém roce. Kladně se vyjádřila polovina dotazovaných (54,1 % spokojených oproti 37,6 % nespokojených s prací katalánské vlády), spokojenost s činností *Generalitat* se však pohybovala ve středních hodnotách.⁹⁷[*Valoració del Govern 2008* : 14]. Za hlavní problémy jižního Katalánska byly určeny nedostatečná doprava a špatná infrastruktura, imigrace, bytová krize a na osmém místě pak vztah Katalánska a centrální vlády. *Generalitat* se v uplynulém roce dle většiny dotazovaných tyto problémy nepodařilo vyřešit, ale stejné procento lidí si myslí, že vláda má veškeré prostředky k jejich vyřešení. *Generalitat* si celkově získala důvěru 71, 6 % obyvatel a v příštích volbách by pro ni stejně hlasovalo 56, 8%.

Z politických stran získaly největší podporu strany socialistické, jmenovitě Socialistická strana Katalánska (*PSC*)⁹⁸, od níž se očekává, že má největší potenciál k zodpovězení všech problémů autonomní komunity, druhá skončila středopravá strana Konvergence a Jednota (*CiU*). [*Baròmetre d'Opinió Política 2008* : 18] V Katalánsku totiž nerozhoduje pouze umístění dané strany na politickém spektru, ale také jakou politiku vykonává ve vztahu ke Katalánsku a katalánství. Největší podporu tak získávají ty strany, které se cítí být více katalánskými než španělskými. Velké podpory z levicových stran se tak těší výše zmíněná Socialistická strana Katalánska (24, 0 %), Republikánská levice Katalánska - *ERC* (12, 2 %) a koalice Zelených a Sjednocené levice – *ICV/EUiA* (3, 3%). Konvergence a Jednota obdržela 11, 1% hlasů

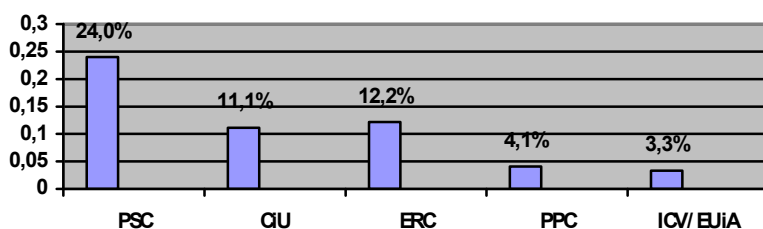
⁹⁶ Průzkum proběhl v lednu 2008, zúčastnilo se jej 1400 osob starších osmnácti let a žijících v Katalánsku. 1042 osob v Barceloně, 135 v Gironě, 81 v Lleidě a 142 v Tarragoně bylo dotazováno telefonicky a odpovědi pak byly vyhodnocovány telefonicky.

⁹⁷ Na stupnici od 1 (velmi nespokojený) do 10 (velmi spokojený) se odpovědi pohybovaly kolem čísla 5 (25, 1%) a 6 (19, 3 %).

⁹⁸ Tento průzkum veřejného mínění byl proveden 15. ledna 2008, zúčastnilo se jej 2000 osob starších osmnácti let. Obyvatelé Barcelony tvořily většinu (770 dotazovaných), z ostatních měst Lleidy, Girony a Tarragony bylo telefonicky osloveno po 410 osobách.

dotazovaných a Lidové strana Katalánska - *PPC* dokonce jen 4, 1 %, přestože na celostátní úrovni se tyto strany těší vysoké podpoře.⁹⁹ Pokud by se v úvahu bralo pouze umístění na pravo-levé ose, získaly by si sympatie opět pouze levicové či středolevé strany (56, 4 %), pravici by zvolilo jen 10, 6 % obyvatel.¹⁰⁰

Graf č. 4

Politické preference katalánských voličů v lednu 2008

Na druhou stranu - pokud by obyvatelé vyjadřovali své sympatie politickým stranám pouze na základě příslušnosti ke katalánskému či španělskému národu, výsledky by se nepatrně změnily. Jen nepatrný zlomek dotazovaných obyvatel se totiž cítí být pouze Španěly (3, 7 %), či více Španěly než Katalánci (4, 4 %), u naprosté většiny jsou tyto pocity v rovnováze (41, 9 % se cítí být Španěly a zároveň Katalánci), či převažuje pocit příslušnosti ke katalánskému národu (28, 2% dotazovaných se cítí být spíše Katalánci a 18, 5 % výlučně Katalánci). [Baròmetre d'Opinió Política 2008 : 23] Za stranu výlučně španělskou pak byla určena *PPC*, *PSC* zůstala překvapivě neutrální, zatímco *ICV/EUiA* se profiluje jako spíše katalánská strana, stejně jako *CiU* a *ERC*¹⁰¹,

⁹⁹ Při průzkumu veřejného mínění byla též položena otázka po blízkosti daných politických stran k respondentům. Nejvzdálenější pro všechny dotazované je *PPC* s 84, 9%, naopak *PSC* byla jedinou stranou, s níž se ztotožňovalo více osob než těch, kterým byla vzdálená (*PSC* je blízká 46, 6 % obyvatelům Katalánska, neztotožňuje se s ní 43 %). [Baròmetre d'Opinió Política 2008 : 18]

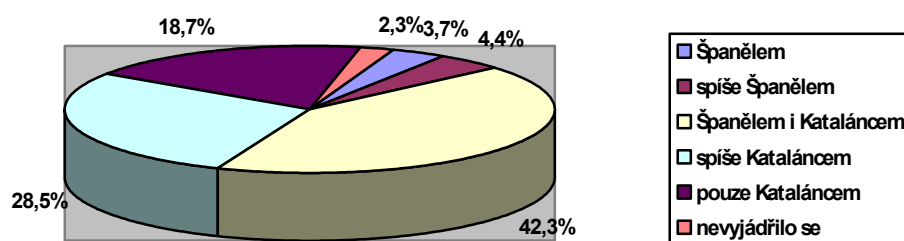
¹⁰⁰ Na pravo-levé ose situovali respondenti *PPC* na pravici, či extrémní pravici, *CiU* jako stranu středo-pravou, *ERC* jako levici, či extrémní levici a *PSC* a *ICV/EUiA* jako strany středo-levé.

¹⁰¹ *PPC* za španělskou stranu označilo 80, 4 % respondentů, *PSC* byla 45, 8 % označena za stejně katalánskou jako španělskou, *ICV/EUiA* označilo 58, 1 % za spíše katalánskou,

strany ideologicky naprosto odlišné. Je tak zřejmé, že Socialistická strana Katalánska nabízí takový program, s kterým se ztotožňuje největší počet dotazovaných, pokrývá totiž jak středolevou část politického spektra, která je nejbližší voličům, zároveň se profiluje jako strana jak pro katalánské, tak pro španělské voliče. CiU jako její největší konkurent v prvním případě trochu ztrácí, ale velkou popularitu má u pouze katalánského voličstva.

Graf č. 5

Katalánské obyvatelstvo se cítí být:

V předvolebních kampaních v jižním Katalánsku kromě schopnosti nalézt řešení výše zmíněných problémů hraje nejdůležitější úlohu postoj dané politické strany ke Statutu a k pozici Katalánska v rámci Španělského království. Podle 65, 3 % dotazovaných je totiž katalánská autonomie neuspokojivá, Katalánsko by si představovali jako stát ve federálním Španělsku, a ve 19, 4 % případů dokonce jako samostatný stát. [Baròmetre d'Opinió Política 2008 : 25] Katalánské tradice užité v předvolebních kampaních politických stran sice nehrají nejdůležitější roli při rozhodování, přesto ovlivní rozhodnutí 14, 8 % voličů.

Za nejdůležitější volby ale Katalánci stále považují volby celošpanělské, o polovinu menší váhu pak přikládají volbám autonomním.¹⁰² Politické strany si pak vybírají spíše podle ideologie než podle programu, který strana ve volbách nabízí, a tak

CiU za katalánskou stranu považuje 75 % respondentů a ERC je stranou katalánskou z 87, 1 %.

¹⁰² 40, 4 % pro volby celošpanělské a 23, 5 % pro volby autonomní. [Baròmetre d'Opinió Política 2008 : 25]

v polovině případů volí v autonomních i španělských volbách stejnou stranu. Existují zde i fluktuující voliči, kteří se nechávají ovlivňovat předvolebními kampaněmi a často využívají příležitosti hlasovat v obou volbách pro jiné politické strany. [Molas, Bartomeus 1999 : 3] Každá politická strana je, jak již bylo řečeno výše, charakterizována dvěma osami, osou pravice-levice a osou příslušnosti ke katalánskému, či španělskému národu. Umístění na těchto osách je dlouhodobě stabilní, ale preference stran se mění v závislosti na typu voleb. Jak ukazuje studie Isidra Mola a Oriola Bartlomeuse, mají Lidová strana Katalánska, Socialistická strana Katalánska a Katalánská levice nejvíce hlasů ve volbách celošpanělských, kdežto Konvergenci a Jednotě dávají nejčastěji hlas voliči při autonomních volbách. Republikánská strana Katalánska největší podporu naopak získává při volbách autonomních a svým politickým programem se přibližuje téměř extrémní levici.

Každá politická strana je tedy voliči vnímána jak z hlediska levicové či pravicové politiky, tak z hlediska národní příslušnosti, a to v závislosti na typu voleb. Hlasy pro PSC a CiU tedy pochází od levicových voličů, kteří se cítí být více Katalánci než Španěly, CiU, PSC a PP získávají hlasy od voličů bez národnostní preference, pravicoví voliči odevzdávají hlasy pro CiU a PP, levicoví voliči, kteří se cítí být pouze Španěly, volí také stranu lidovou a PSC, socialistická strana je pak v oblibě i u levicových voličů bez národnostní preference. [Molas, Bartolomeus 1999 : 13] Fluktuující voliči však v průměru ovlivní až 30 % hlasů, na ose levice-pravice se nacházejí ve středních hodnotách, či spíše v pravicové části, hlásí se přitom více ke španělskému než ke katalánskému národu. V těchto procentech jsou však zahrnuti nejenom voliči, kteří odlišně hlasují v závislosti na typu voleb, ale také ti, kteří změnou hlasování vyjadřují souhlas s politikou daných politických stran. Voliči mají možnost hlasovat ve třech typech voleb, a měnit tak své preference v závislosti na současné politické situaci. V Katalánsku se tak za posledních třicet let vytvořil dynamický politický systém, který se vyznačuje značnou mobilitou.

4.4. Srovnání Jižního (španělského) Katalánska se Severním (francouzským)

Základní rozdíl mezi Severním a Jižním Katalánkem je již v samotné autonomii daného regionu. Zatímco Jižní španělské Katalánsko je autonomní komunitou, která má vlastní vládu *Generalitat* a jejíž obyvatelé volí své zástupce do autonomního katalánského Parlamentu, je Severní Katalánsko jedním ze sta francouzských departamentů, které jsou i přes decentralizační zákony politicky závislé na centru. [Castex 2005 : 86]

Španělská ústava dále hovoří nejenom o španělském národu, ale o všech národech žijících na území Španělského království, a i jiným jazykům než kastilštině uznává oficiální charakter v rámci dané autonomní komunity. [Castex 2005 : 161] V protikladu k tomu ústava Francouzské republiky vnímá všechny obyvatele žijící na svém území jako příslušníky jediného francouzského národa a francouzštinu za jediný oficiální jazyk. Prezident *Generalitat* na území Jižního Katalánska sice představuje zástupce královské moci (měl by být jakýmsi „vícekrálem“), ve skutečnosti má však centrální vláda zastoupení ve všech autonomních komunitách pouze v delegacích. Ve Francii je prefekt jmenován a delegován centrální vládou, zastupuje tak oficiální státní politiku a danému regionu či departamentu je tak ponecháno jen velmi málo faktických pravomocí.

V neposlední řadě katalánský politický systém nekopíruje politický systém Španělska. [Villatoro 2004 : 33] Obyvatelé se při hlasování nerozhodují pouze podle ideologie, kterou zastupuje určitá politická strana, ale také podle identifikace politické strany s katalánským, či španělským národem. Již jen z formálního a lingvistického hlediska se strany autonomní komunity identifikují se svým regionem, když ve většině případů jejich názvy obsahují odkaz na Katalánsko. Volební výsledky všech voleb v autonomních komunitách jsou pak klíčovými pro vládu celého království. Příkladem jsou celošpanělské volby do Kortézů (*Cortes Generales*), které proběhly v březnu tohoto roku¹⁰³, kdy právě katalánské a baskické hlasy umožnily straně *PSOE* José Luise

¹⁰³ Volby proběhly 9. března 2008, zvítězila *PSOE* s 43, 64 % hlasů, *PP* získala 40, 11%, *IU* 3, 80 % a *CiU* 3,05 % hlasů. [<http://www.generales2008.mir.es/99CG/FTOP.htm>]

Zapatera zvítězit nad Lidovou stranou.[Le Monde 12. března 2008] Předseda španělské socialistické strany totiž již před volbami odmítl možnou koalici se Sjednocenou levicí IU (*Izquierda Unida*) a s Republikánskou levicí Katalánska (*ERC*), a tak se musel spolehnout dvě katalánské nacionalistické strany a na Baskickou nacionalistickou stranu EAJ (*Euzko Alderdi Jeltzalea*), aby si udržel potřebnou většinu ve Sněmovně poslanců.

V Severním Katalánsku na druhou stranu volební výsledky kopírují výsledky celostátní. Jak bylo výše zmíněno, existují zde politické strany, které se profilují jako katalánské či katalanistické, ale jejich podpora ve volbách zdaleka nedosahuje procent, která jsou běžná v Jižním Katalánsku. [Castex 2005 : 159] Levicovní voliči v departamentu Pyrénées-Orientales raději dají své hlasy velkým francouzským stranám, než aby hlasovali pro malé levicové katalánské strany, které nemohou ovlivnit politiku centra. Výsledky voleb v tomto departamentu tak závisí na volebních programech a předvolebních kampaních francouzských stran a na politice centra.

Severní a Jižní Katalánsko se od sebe neodlišují pouze politickými institucemi, volebními výsledky či administrativou, Katalánci žijící ve dvou odlišných evropských státech přes více než tři sta padesát let se od sebe odlišují i způsobem života, mentalitou či architekturou měst, ve kterých žijí. Spojuje je ale mnohasetletá historie a idea katalánství, která by se měla zhmotnit v připravovaném přeshraničním regionu.

5. Závěr

Katalánství jako politický, kulturní i sociální fenomén je určující pro vývoj celého historického Katalánska. Je zajímavé pozorovat, jak katalánská hnutí a politické strany v jeho francouzské části zažívají podobný vývoj jako kdysi jejich sousedé v Jižním Katalánsku. Prostřednictvím kulturní a vzdělávací instituce se frankofonní Katalánci snaží prosazovat svou identitu a své politické preference stejně tak, jako to za první světové války činili umělci a literáti v Barceloně. Jediným rozdílem, který značně ovlivňuje politické preference, lišící se v obou oblastech, je rozdílná historická zkušenost těchto dvou entit.

Voliči v Jižním Katalánsku se totiž nerozhodují pouze podle politické příslušnosti (umístění na pravo-levé ose) politických stran, ale také z hlediska postoje těchto stran ke katalánství, respektive k příslušnosti ke katalánskému, či španělskému etniku. Označením jmen či celé politické strany na kandidátní listině nevyjadřují pouze své politické preference, ale také svoji příslušnost k určitému národu. Historický vývoj samozřejmě formoval všechny politické strany tohoto regionu, ale jsou to zejména socialistické a komunistické strany, které zažily dlouhá léta represí a exilu, u nichž katalánství a příslušnost ke katalánskému národu tvoří nedílnou součást volebního programu. Diktátorský režim Miguela Prima de Rivery a posléze i frankistická diktatura totiž nepostavily do ilegality jen strany hlásící se k socialistickým a komunistickým ideologiím, ale snažily se Španělsko stmelit potlačováním všech specifík národů žijících na tomto území. V případě Katalánska se jednalo o potření identity, kterou si tento národ utvářel po staletí a která tak během několika desítek let nemohla zmizet.

Cílem mé práce, který jsem si stanovila v jejím úvodu, bylo objasnit příčinu vzrůstajících preferencí socialistických a komunistických stran. Při analyzování volebních výsledků jsem si pak kladla otázky po vlivu historického a politického vývoje občanské společnosti, po roli katalánství a dalších faktorů při rozhodování voličů. Dokázala jsem, že socialismus a ideje komunismu ovlivňovaly katalánskou politiku po celé 20. století, a tak je dnešní politická situace přirozeným vyústěním tohoto vývoje. Zároveň se voliči rozhodují nejen podle ideologií, ale také podle místa, které daná politická strana vyhrazuje ve svém volebním programu katalánství. Při samotných volbách tak hraje důležitou úlohu identifikace voliče se španělským, nebo katalánským národem, pozadu nezůstávají ani infrastruktura a ekologické problémy regionu Katalánsko a spokojenost s prací *Generalitat*. Proto se volební výsledky v Katalánsku odlišují od těch ve zbytku Španělska.

V současnosti jsou to převážně Republikánská strana Katalánska a koalice Iniciativa za zelené Katalánsko a Spojené a alternativní levice, které v sobě spojují jak příslušnost k levici, tak odkaz katalánství. Ve svých programech vystupují proti hlasování z rozumu, odkazují se na katalánskou kulturu, a tak v posledních letech získávají stále větší podporu voličů. Vyjádření podpory ERC a ICV/EUiA je vzhledem k historické zkušenosti též vyjádření sympatií stranám, které existují výsadně na autonomní úrovni a nespojují se do koalic se španělským centrem.

Socialistické a komunistické strany oblibu u voličů neztratily i přes několik desítek let exilu a zákazu jejich činnosti. Po prvních demokratických volbách roku 1980 udělaly vše pro to, aby se mohly vrátit do *Generalitat* a zformovat úspěšnou vládní koalici. Současné tendence nenaznačují, že by se politické preference levice či pravice v budoucnosti nějak zásadně měnily. Zdá se, že posun nastane na ose národnostní příslušnosti, kdy se pro všechny strany stane klíčové soustředit se zejména na voliče „srdcem“ Katalánce. Nejlepším příkladem je výše zmíněná ICV/EUiA, která ve svém politickém programu kombinuje jak „tradiční“ levicové a katalánské požadavky, tak „moderní“ ekologickou tematiku.

6. Résumé

Mon mémoire « *La rôle contemporaine des partis socialistes et communistes dans la région de la Catalogne* » analyse les préférences des partis politiques de la Catalogne du Sud mais aussi de la Catalogne du Nord en s'appuyant sur les résultats électoraux des partis socialistes obtenus lors des élections de la dernière décennie. Ce ne sont seulement les idéologies de ces partis qui influencent les décisions mais aussi leur appartenance à l'idée de la catalanité.

Le Principauté de la Catalogne a connu un grand éessor pendant l'époque médiévale. Il a été divisé par le Traité des Pyrénées en 1659 en deux partis – la partie septentrionale a appartenu au Royaume française tandis que la partie méridionale est devenue espagnole. Mais la catalanité est survécu les siècle sous la soupression espagnole et pendant la Première Guerre mondiale le peuple catalan a commencé à s'engager dans les partis politiques socialistes et communistes qui proclamaient les idées de la catalanité en exigeant l'autonomie de la région catalane. Ils ont obtenu le Statut d'autonomie en 1932, mais la guerre civile et l'instauration du régime franquiste ont mis fin à toutes les revendication independentistes. Après la mort de Francisco Franco, l'Espagne est devenue démocratique et décentralisée. Le Statut d'autonomie de 1978 a fait de la Catalogne une des 17 communautés autonomes avec ses propres institutions et réglementations.

Jusqu'au 2003, la Communauté autonome de la Catalogne a connu neuf gouvernements formés par les partis de droite. Puis la situation a changé et ce sont de nouveaux les partis socialistes qui forment le gouvernement, nommément la coalition de la Parti Socialiste de la Catalogne PSC (*Partit dels Socialistes de Catalunya*), la Gauche Républicaine de la Catalogne ERC (*Esquerra Republicana de Catalunya*) et de l'Initiative pour les verts de Catalogne et la Gauche Unie et Alternative ICV/EUiA (*Iniciativa per Catalunya Verds a Esquerra Unida i Alternativa*). Le système catalan diffère de ce-lui du centre. Aujourd'hui, les électeurs catalans votent les partis qui ne entrent pas dans les coalitions espagnols et qui inclinent aux idées historiques de la catalanité. Et ce sont surtout la ERC et la coalition ICV/EUiA qui remplissent ces attentes.

7. Použitá literatura

a) Dokumenty

Autonomní statut Katalánska – Estatut d'Autonomia de Catalunya (staženo z www.gencat.cat dne 27.5.2007, poslední aktualizace 4.5.2008)

Index politické spokojenosti – leden 2008 - Índex de Satisfacció Política – gener 2008 (staženo z www.gencat.cat dne 2.2.2008, poslední aktualizace 4.5.2008)

Legislativa Katalánska – Legislación de Catalunya (staženo z vlex.com/libraries/legislacion dne 27.5.2007, poslední aktualizace 4.5.2008)

Představení Casy de la Generalitat de Catalunya - Presentació Casa de la Generalitat de Catalunya (staženo z www.gencat.cat dne 1.4.2008, poslední aktualizace 4.5.2008)

Průvodce Generalitat - Guia de la Generalitat (staženo z www.gencat.cat dne 1.4.2008, poslední aktualizace 4.5.2008)

Ústava Španělska - Constitución Española (staženo z www.constitucion.es dne 27.5.2007, poslední aktualizace 4.5.2008)

Ústava Francie - Constitution française (staženo z www.legifrance.gouv.fr dne 2.2.2008, poslední aktualizace 4.5.2008)

Volby - Eleccions (staženo z www.idescat.net dne 20.4.2008, poslední aktualizace 4.5.2008)

Volební zákon Katalánska - Llei electoral de Catalunya (staženo z www.gencat.cat dne 1.4.2008, poslední aktualizace 4.5.2008)

Výzkum veřejného mínění – leden 2008 - Baromètre d'Opinió Política – gener 2008 (staženo z www.gencat.cat dne 2.2.2008, poslední aktualizace 4.5.2008)

Zhodnocení vlády – leden 2008 - Valoració del Govern – gener 2008 (staženo z www.gencat.cat 2.2.2008, poslední aktualizace 4.5.2008)

b) Obecně-teoretická literatura

Fiala, V. – Říchová, B. (eds.) (2002). *Úloha politických aktérů v procesu decentralizace*. Olomouc, Praha: Moneta.

Fiala, V. – Říchová, B. (eds.) (2003). *Úloha politických aktérů v procesu decentralizace evropských zemí. Sborník příspěvků z konference konané 9. prosince 2003 na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci*. Olomouc: Moneta.

Hladká, M. (2006). Tvorba menšinových vlád v Španělsku. In: Říchová, B. (ed.) *Vládní modely v parlamentních systémech*. Praha: Moneta.

Strmiska, M. (1998). *Regionální strany a stranické systémy Španělska, Itálie, Velké Británie a Severního Irsku*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.

Vinsonneau, G. (1997). *Culture et comportement*. Paříž: Armand Colin.

Warnier, J-P. (1999). *La mondialisation de la cultures*. Paříž : La Découverte.

c) Katalánsko, Španělsko a Francie

Barrera González, A. (1990). *Casa, herencia y familia en la Cataluña rural : lógica de la razón doméstica*. Madrid : Alianza Editorial.

Aja, E. (1999). *El Estado Autonómico*. Madrid. Alianza Editorial.

Azevedo, M. M. (ed.) (1991). *Contemporary Catalonia in Spain and Europe : Gaspar de Portolà Catalanian studies program*. Berkeley : University of California.

Barrera-González, A. (1995). *Language, collective identities and nationalism in Catalonia, and Spain in general*. San Domenico (Firenze): European University Institute.

- Balcells, A. (ed.) (1996). *Catalan nationalism : past and present*. Basingstoke: Macmillan.
- Balcells, A. (1996). *La Malcomunitat de Catalunya i l'autonomia*. Barcelona: Proa.
- Cabtro, C. (2003). *Escenari electoral de futur Catalunya*. Barcelona: ICPS
- Caminal, M. – Matas, J. (eds.) (1998). *El sistema polític de Catalunya*. Barcelona: Tecnos.
- Casassas, J. (dir.) (1999). *Els intel.lectuals i el poder a Catalunya (1808-1975)*. Barcelona: Pòrtic.
- Casassas, J. – Termes, J. (1997) *El futur de catalanisme*. Barcelona: Proa.
- Cassasas, J. – Santacana, C. (2004) *Le nationalisme catalan*. Paříž: Ellipses.
- Castex, J-F. (2005). *La Catalogne Nord en quête d'identité*. Cabestany: Le Temple d'Or.
- Castro, C. (2005). *16 N- un vot estrany en unes eleccions agòniques*. Barcelona: ICPS
- Colomer, J. (1998). *La transición a la democracia: el modelo español*. Barcelona: Anagrama.
- Duby, G. (2003) *Dějiny Francie*. Praha: Karolinum
- Giner, S. (1998). *La societat catalana*. Barcelona: Institut d'Estadísticas de Catalunya.
- Guibernau, G. (2003). *Nationalism and intellectuals in nations without states: the catalan case*. Barcelona: ICPS
- Keating, M. (1998). *The New Regionalism in Western Europe*. Aldershot: Edward Edgar.
- López-Muñiz, J.L.M. (1992). *Decentralización y administracion local*. Zaragoza: Universidad de Valladolid.
- Martinez Herrera, E. (2001). *From Natio-Buliding to Building Identification With Politoval Communities. Consequences Of Political Decentralisation in Spain, The*

- Basque Country, Catalonia and Galicia, 1978 -2001*. Firenze: European University in Florence.
- Molas,I. Bartolomeus, O. (1999) *Els espais de frontera entre els electorats. Estructura de la competència política a Catalunya (II)* Barcelona: ICPS
- Moreno, L. (1997). *La federalización de España. Poder político y territorio* . Madrid: Siglo veintiuno editores.
- Moreno, L. (1999). *Welfare and decentralization in Spain* . San Domenico [Firenze]: European University Institute.
- Moreno, L. (2001). *The Federalization of Spain*. London: Frank Cass Publisher.
- Pagès, P. (1998). *El Partit Obrer d'Unificació Marxista durant la transició democràtica*. Barcelona: ICPS .
- Perottino, M. (2005). *Francouzský politický systém*. Praha: Slon .
- Porta-Perales, M. (2000). *Malalts de passau: una revisió crítica de la identitat catalana*. Barcelona: Laertes.
- Ridao, J. (2006). *Les coalicions polítiques a Catalunya, 1980 – 2006*. Barcelona: Atelier.
- Ridao, J. (2007). *Les coalicions polítiques a Catalunya. El cas del govern catalanista i d'esquerres*. Barcelona: ICPS.
- Roig, B. Rosa, M. (2005). *Les efectos de sistema electoral europeo en España: los partidos políticos de ámbito no estatal*. Barcelona: ICPS.
- Sobrequés, J. (1998). *Història Contemporània de Catalunya II*. Barcelona: Atelier.
- Strmiska, M. (2003). *Katalánské politické strany : Katalánské strany a regionální stranicko-politický systém v letech 1977-2002*. Brno AP.
- Terricabras, J-M. (2001). *Raons i tòpics; catalanisme i anticatalanisme*. Barcelona: La Campana.
- Termes, J. – Cassasas, J. (dir) (1995). *El nacionalisme com a ideologia. Materials de treball i estudi*. Barcelona: Centre d'Estudis de Temes Contemporanis/Proa.

Ucelay, E. (2002). *The Shadow of a doubt: fascism and communist alternatives in Catalan separatism, 1919 – 1939*. Barcelona: ICPS.

Villatoro, V. (2004). *Catalunya després del Tripartit. Una visió nacionalista*. Barcelona: Columna .

Zimmermann, M – Zimmermann, M-C. (1998) *La Catalogne*. Paříž: Presses Universitaires de France.

d) Časopisy a periodika

Boix, C. – Posner, D. (1998) Social capital: Explaining its Origins and Effects on Government Performance. *British Journal of Political Science*, vol. 28, s. 686 – 693.

O'Leary, B. (1997) On the Nature of Nationalism: An Appraisal of Ernest Gellner's Writings on Nationalism. *British Journal of Political Science*, vol. 27, s. 191 – 122.

Llobera, J.-R. (1996) Catalan Nationalism: Past and present. *International Affairs*, vol. 72. p. 831.

Medhurst., K. (1978) Rural Catalonia under the Franco Regime: The Fate of Regional Culture Since the Spanish Civil War. *International Affairs*, vol. 54, s. 500-501.

Moreno, L. (2002) Decentralization in Spain. *Regional studies*, vol. 36, s. 399-408.

Le Monde 12.3.2008. M. Zapatero sonde les nationalistes catalans et basques.

Le Monde 12.3.2008. LO se retire des listes d'union PS qui fusionnent avec le MoDem.

Le Monde 18.3.2008. Municipales : le président d'un bureau mis en examen à Perpignan.

Le Monde 22.3.2008. Municipales : deux recours en annulation déposés à Perpignan et Corbeil-Essones.

Le Monde 19.4.2008. En Catalogne, devenue terre d'immigration, les étrangers s'intègrent par la lanque.

e) Internetové zdroje (aktualizace k 5. 5. 2008)

www.aecpa.es (www.aecpa.es/documentosdetrabajo.php)

www.casareal.es/index-iden-idweb.html

www.cataloniatoday.info

www.congreso.es/ingles/index.html

www.generales2008.mir.es/

www.DocuWeb.ca/SiSpain

www.estat-catala.cat/

www.esquerra.cat

www.euia.org

www.gencat.net

www.historicaltextarchive.com/links.php?op=viewslink&sid=55

www.idescat.net

www.iniciativa.cat

www.istat.it

www.jerc.cat

www.la-moncloa.es/default?idioma=en-GB

www.llibriacatalana.com

www.parlament.cat/portal/page/portal/pcat/IE00

www.politicalresources.net/spain/spain32.htm

www.proel.org/lenguas.html

www.recercat.cat

www.senado.es/home_i.html

www.socialistes.cat

8. Seznam příloh

Příloha č. 1 Països Catalans

Příloha č. 2 – katalánské comarques

Příloha č. 3 – Volební leták francouzské ERC pro volby do obecních zastupitelstev z 9. a 16. března 2008

Příloha č. 4 – volební leták Sjednocené levice pro volby do obecních zastupitelstev ve Francii z 9. a 16. března 2008

Příloha č. 5 – loga katalánských socialistických a komunistických stran

Příloha č. 6 – Deklarace z Céretu

Příloha č. 7 – projekt Přeshraničního regionu

9. Přílohy

Příloha č. 1 Països Catalans

zdroj: <http://ca.wikipedia.org> (staženo 4.5.2008)

Příloha č. 2 – katalánské comarques

zdroj: <http://ca.wikipedia.org> (staženo 4.5.2008)

Příloha č. 3 – Volební leták francouzské ERC pro volby do obecních zastupitelstev z 9. a 16. března 2008

PER UNA ALTERNATIVA CATALANA D'ESQUERRES

Esquerra Republicana de Catalunya és l'esquerra catalana independent, l'única força política que no depèn ni de centrals dirigents situades a París ni de poders fàctics i econòmics. Ens presentem com l'única força amb voluntat de frenar la deriva conservadora i subalterna de la vida política a Catalunya Nord, els únics amb capacitat de catalanitzar l'esquerra i de fer social el catalanisme.

Esquerra Republicana de Catalunya és l'esquerra catalana independentista, perquè creiem en la llibertat, la justícia i la igualtat, perquè la situació normal de tot poble és la de poder decidir lliurement el seu futur.

I, justament per això, ens comprometem a treballar per canviar les situacions d'injustícia social, de marginació territorial, cultural, generacional, de gènere, de limitació dels drets individuals, col·lectius i nacionals, d'agressions al medi ambient i al territori ... Esquerra és l'opció de la transformació social cap a cotes més altes de llibertat i de justícia. Esquerra és l'opció de la construcció nacional d'un país viu i de futur, d'una Catalunya que superi les fronteres artificials que ens separen i que es vol lliure i integradora. Esquerra és l'opció de canvi per a tots els ciutadans de Catalunya Nord, sigui quin sigui el seu origen, que ambicionen un futur més just, lliure i ple.

És doncs, amb aquesta voluntat, que Esquerra es presenta, amb el sosteniment dels Verds de Catalunya Nord, a aquestes eleccions legislatives, amb un projecte sobiranista i progressista basat en quatre grans eixos:

Ciutadania i Democràcia. Una societat moderna per a un país integrador i lliure.

Esquerra Republicana de Catalunya és un partit que creu fermament en la democràcia, en una democràcia sense traves ni barreres, i pensem que ha arribat el moment que els habitants de Catalunya Nord deixem de ser considerats com a súbdits i reprenem la condició de ciutadans de ple dret tan individual com col·lectivament. Apostem pel reconeixement lingüístic, cultural i polític de la Catalunya Nord, així com el del dret a l'autodeterminació, principi bàsic democràtic de tot els pobles. Cal impulsar i fomentar la participació ciutadana en la vida social i política, així com modificar un sistema electoral que permet que grans capes de la població es trobi sense cap representació en els òrgans de govern, siguin locals o estatals. Cal posar fi a un sistema que permet una acumulació de mandats que fa que determinats elegits actuïn com a veritables cecics.

Territori. Un territori viu per a un país de futur

El territori és la base on els ciutadans desenvolupen llurs vides i llurs activitats. La realitat ens demostra que tan sols aquells que tenen Catalunya Nord com a eix central de la seva actuació, creuen i tenen un projecte de país per a aquest poble. Ens comprometem a lluitar contra el desequilibri territorial i la macrocefàlia perpinyanesa que comporta la desertització de vilatges i comarques senceres. Cal una orientació global del conjunt del territori, prioritzant aquelles zones menys afavorides. El futur de Catalunya Nord passa per superar les fronteres que ens separen de la resta de Catalunya. Per això impulsarem i crearem un euròdistricte en l'espai català transfronterer, com a eina de desenvolupament econòmic, social, cultural i polític per al nostre país.

Ens oposem a totes aquelles actuacions que impliquin una destrucció gratuïta del territori, i molt especialment al projecte de línia de 400.000 volts que ha de travessar el nostre país.

Social i benestar. Un país compromès amb la millora de la qualitat de vida de les persones.

La qualitat de vida passa, obligatoriament, per una política social activa. Treballarem per la igualtat real de drets i deures dels ciutadans, sense discriminacions de cap tipus ni personals ni geogràfiques. Impulsarem polítiques d'igualtat entre homes i dones, combatent molt especialment la violència de gènere, una xacra silenciosa que afecta massa dones arreu, polítiques socials per dignificar la vida de la gent gran, cal donar eines i oportunitats als joves per la seva emancipació laboral i personal sense que es vegin obligats a abandonar el país i també, afrontar amb valentia polítiques de gais i lesbianes que evitin llur discriminació i lluitar contra la homofòbia.

Treball i futur. Un país amb treball per a tothom

Fomentarem polítiques actives per avançar en l'adequació econòmica del territori. S'ha de dotar a l'agricultura i ramaderia de les eines que permetin a aquest sector ser font de riquesa social i permetre als pagesos de viure del seu treball. Apostem per un turisme diversificat, racional i respectuós. La situació geogràfica, sumada a les infraestructures ja existents i aquelles que estan en construcció han de permetre sentar les bases per una reindustrialització assenyada del nostre país.

I perquè sem d'aquí, vivim aquí, treballem aquí i volem ser els amos del nostre destí

El teu país, la teua esquerra

Příloha č. 4 – volební leták Sjednocené levice pro volby do obecních zastupitelstev ve Francii z 9. a 16. března 2008

Elections Municipales de Perpignan 9 et 16 mars 2008

Liste
Jacqueline AMIEL-DONAT

"Avec la Gauche, unissons nos talents pour Perpignan"
Amb l'Esquerra, unim els nostres talents per Perpignan!

Editorial :

"la Gauche unie pour un changement en profondeur de Perpignan"

Pour la première fois à Perpignan, la Gauche est unie : Parti Socialiste, Parti Communiste, Parti Radical de Gauche, Esquerra Republicana de Catalunya et Lutte Ouvrière. Avec le soutien du Mouvement Républicain et Citoyen (MRC), et l'adhésion de personnalités, acteurs de la vie locale, nous avons décidé qu'il fallait mettre un terme à la dynastie ALDUY qui va fêter son jubilé (50 ans) et à cette gestion municipale UMP qui amplifie les effets désastreux de la politique SARKOZY.

Une ville juste, au développement durable et équitable, respectueuse des droits et des devoirs de tous et de chacun, et n'aspirant qu'au bien-être et au mieux vivre de ses habitants, c'est le sens de notre engagement.

Jacqueline AMIEL-DONAT

Notre projet est développé dans quatre domaines :

Vivre ensemble
à Perpignan :

recréer le lien social en opérant une vraie mixité sociale sur le plan urbanistique, en s'appuyant et en aidant le travail associatif, en rééquilibrant les quartiers Nord et Sud de la Têt, en redynamisant tous les quartiers par une politique d'animation et de services publics, en combattant l'insécurité par une politique préventive et répressive efficace, en favorisant le développement et la reconnaissance de toutes les cultures, en garantissant le droit à un logement digne pour tous...

Vivre et bouger
à Perpignan :

assurer à chacun le droit de circuler dans la ville et dans l'agglomération, en prenant en compte les besoins de toutes les catégories d'usagers – actifs, scolaires, personnes à mobilité réduite (personnes handicapées, personnes âgées, femmes enceintes), personnes en insertion et recherche d'emploi –, en adaptant les trajets et les moyens de transports publics et en favorisant la mobilité douce et en favorisant toutes les voies de contournement de la ville pour résoudre le problème des embouteillages des axes Nord/Sud et Est/Ouest...

Vivre et
travailler à
Perpignan :

mettre en place les conditions d'accessibilité aux entreprises (aéroport, TGV Perpignan-Nîmes...), en imposant le principe de recrutement des locaux à compétence égale, en donnant les moyens à la formation et la recherche, en établissant un plan de déplacements urbains respectueux de l'activité commerciale et professionnelle, en construisant une halle pour le Marché République, en animant et sécurisant le cœur de ville et les quartiers et en garantissant le "gel" des zones périphériques commerciales...

Perpignan, Ville
capitale :

rétablir la place de Perpignan dans son environnement en mettant enfin en fonctionnement la Communauté d'agglomération, en développant les synergies dans le Département, la Région, l'Eurodistrict, les territoires des Pyrénées et de la Méditerranée et en faisant de notre catalanité, un moteur de développement culturel, économique et social.

"Avec la Gauche, unissons nos talents pour Perpignan"

Au-delà de nos différences, nous, partis de gauche (Parti Socialiste, Parti Communiste, Parti Radical de Gauche, Esquerra Republicana de Catalunya, Lutte Ouvrière), sommes unis avec des personnalités, acteurs de la vie locale, pour un projet de développement de Perpignan dont l'ambition passe par le bien-être de chaque citoyen ; rassembler toutes nos forces pour rassembler tous les habitants, et unir nos talents pour améliorer la vie de chacun.

Par son action, le gouvernement Sarkozy porte atteinte au niveau de vie de catégories sociales de plus en plus larges. Nous dénonçons cette politique qui développe la précarité sous toutes ses formes. Nous dénonçons l'inéquité des franchises médicales. Nous dénonçons l'augmentation du coût de la vie : augmentation des prix de l'électricité, du gaz, des carburants, des produits de base... Nous dénonçons la régression du pouvoir d'achat du fait de la stagnation des salaires et des retraites. Par sa politique qui privilégie encore plus ceux qui sont déjà privilégiés, le gouvernement Sarkozy est responsable de cette situation, et Jean-Paul ALDUY, en digne représentant de cette politique nationale, est responsable de la situation de Perpignan devenue une des villes les plus pauvres de France.

Une ville dont l'endettement est le double de la moyenne nationale par habitant (en 2006, 1.977 euros par perpignonnais contre 1.083 euros par français). Une ville dont la fiscalité, dissimulée derrière des effets d'annonce (« fiscalité zéro »), est une des plus élevées dans sa catégorie en France (6ème ville la plus chère et la troisième qui a le plus augmenté son taux sur le foncier bâti +17,3% entre 2001 et 2003). Une ville dont les tarifs des services publics municipaux ne permettent plus à certains habitants d'en bénéficier : cherté de l'eau, des transports, de l'accès à la culture... Une ville qui fait le choix d'investir dans des travaux et constructions somptuaires et rééquilibre son budget en privatisant certains de ses services publics (eau, cantines scolaires, transports urbains, pompes

funèbres...) et en en sacrifiant d'autres (fermeture des écoles maternelles de proximité, délabrement du parc HLM, quasi fermeture de l'école des Beaux Arts, ...).

Pour la première fois dans cette ville, nous sommes unis et nous pouvons agir pour changer nos vies :

- **stopper une fiscalité injuste ;**
- **rééquilibrer le pouvoir d'achat :**
 - en réduisant de manière significative le prix des services publics municipaux ;
 - en renégociant les contrats de délégation de services publics et garantissant la transparence des comptes de ces services ;
- **réhabiliter et développer le logement social et garantir à chacun l'accès à un logement ;**
- **instaurer une véritable démocratie participative en établissant des structures permanentes de concertation dans tous les quartiers pour élaborer ensemble et rendre compte à la population ;**
- **restituer à chacun sa qualité de citoyen et faire de la catalanité une force d'ouverture et de développement ;**
- **vivre toutes les cultures, sans exclusive, et faire de cette diversité une richesse pour la ville et ses habitants, au lieu de la fragmenter.**

En rassemblant et en réconciliant tous les habitants de cette ville, en unissant tous nos talents, nous pouvons ensemble, par une politique de changement en profondeur, faire de Perpignan une ville plus équitable et plus juste, avec pour ambition la bonheur de tous et de chacun.

Amb l'Esquerra, unim els nostres talents per Perpinyà !

Més enllà de les nostres diferències, nosaltres, partits d'esquerra (Parti Socialiste, Parti Communiste, Parti Radical de Gauche, Esquerra Republicana de Catalunya, Lutte Ouvrière), ens hem unit amb personalitats, actors de la vida local, per a un projecte de desenvolupament de Perpinyà en el que l'ambició passa pel benestar de cada ciutadà i reunir totes les nostres forces per reunir tots els habitants, i unir els nostres talents per millorar la vida de tothom.

Amb la seva acció, el govern Sarkozy atempta contra el nivell de vida de categories socials cada vegada més àmplies. Denunciem aquesta política que desenvolupa la precarietat sota totes les seues formes. Denunciem la delegació de les franquícies mèdiques. Denunciem l'augment del cost de la vida: augment de preus de l'electricitat, del gas, dels carburants, dels productes de base... Denunciem la regressió del poder adquisitiu a conseqüència de l'estancament dels salaris i de les jubilacions.

Per la seua política que privilegia encara més els que són ja privilegiats, el govern Sarkozy és responsable d'aquesta situació, i Jean-Paul ALDUY, digne representant d'aquesta política nacional, és responsable de la situació de Perpinyà que ha esdevingut una de les ciutats més pobres de l'Estat francès.

Una ciutat en la que l'endeutament és el doble de la mitjana estatal per habitant (el 2006, 1.977 euros per perpignonnais, contra 1.083 euros per francès). Una ciutat en la que la fiscalitat, dissimulada darrere efectes d'anyada (« fiscalitat zero »), és una de les més elevades en la seua categoria a França (6^è ciutat la més cara i la tercera que ha augmentat més la seua taxa sobre el preu del habitatge: +17,3% entre 2001 i 2003). Una ciutat en la que les tarifes dels serveis públics municipals ja no permeten a certs habitants de beneficiar-se'n: carterament de l'aigua, dels transports, de l'accés a la cultura... Una ciutat que fa la tria d'investir en treballs i construccions somptuàries i reequilibra el seu pressupost privatitzant alguns dels seus serveis públics (aigua, cantines escolars, transports urbans, pompes funèbres...) i sacrificant-ne d'altres (tancament de les escoles maternals de proximitat, ruïna del parc HLM, quasi tancament de l'escola de Belles Arts, ...).

Per primera vegada en la nostra ciutat ens hem unit i podem actuar per tal de canviar les nostres vides :

- **aterrar una fiscalitat injusta ;**
- **reequilibrar el poder adquisitiu :**
 - reduint de manera significativa el preu dels serveis públics municipals ;
 - renegociant els contractes de delegació dels serveis públics i garantint la transparència dels comptes d'aquests serveis ;
- **rehabilitar i desenvolupar l'habitatge social i garantir a tothom l'accés a un allotjament digne ;**
- **instaurar una veritable democràcia participativa establent estructures permanents de concertació a tots els barris per elaborar projectes conjuntament i donar compte a la població ;**
- **restituir a cadascun la seua qualitat de ciutadà i fer de la catalanitat una força d'obertura i de desenvolupament ;**
- **vivre totes les cultures, sense exclusions, i fer d'aquesta diversitat una riquesa per a la ciutat i els seus habitants, en lloc de fragmentar-la.**

Reunint i reconciliant tots els habitants d'aquesta ciutat, unim tots els nostres talents i podem, junts, amb una política de canvi en profunditat, fer de Perpinyà una ciutat més equitativa i més justa amb l'ambició de la felicitat de tots i de tothom.

Permanence : 3, rue du Théâtre à Perpignan - Tél. 06 72 81 64 73 - Blog : amiel-donat.com

NIC 381 844 935 - Imprimat sur papier issu de forêts gérées durablement - Ne pas jeter sur la voie publique.

Příloha č. 5 – loga katalánských socialistických a komunistických stran

Mis manos: mi capital

zdroj: <http://ca.wikipedia.org>

Příloha č. 6 – Deklarace z Céretu

DECLARATION D'INTENTION POUR LA CREATION D'UN EURODISTRICT DE L'ESPACE CATALAN TRANSFRONTALIER

« Nous, les représentants institutionnels signataires de cette Déclaration, sommes réunis aujourd'hui à Céret dans le but de mettre en œuvre une collaboration visant à la création d'un Eurodistrict destiné à renforcer, structurer et harmoniser l'Espace Catalan Transfrontalier.

Cet espace d'un million d'habitants, qui réunit les comarques de la région de Girona et le département des Pyrénées-Orientales (Catalogne Nord), constitue un ensemble historique et géographique cohérent, aussi bien urbain que rural, et animé par des axes économiques complémentaires.

La cérémonie de ce jour s'inscrit dans une volonté de construction européenne à l'échelle locale, de proximité, qui doit permettre de résoudre les difficultés liées à la présence de la frontière dont souffrent les populations et les territoires, et de promouvoir un projet de développement partagé.

Notre volonté est, à moyen terme, de créer un organisme inter-institutionnel collégial de coopération intégrée, doté de la capacité juridique et de l'autonomie financière, qui mènera à bien une politique d'aménagement du territoire transfrontalière dans un espace qui sera marqué par l'arrivée du TGV.

Conformément au principe de subsidiarité mis en avant par l'Union Européenne et en complémentarité avec les actions mises en œuvre sur le territoire par chaque partenaire, cette structure de coopération transfrontalière pourra permettre de résoudre et dépasser progressivement l'ensemble des différentiels administratifs, fiscaux, d'infrastructures et de mobilités qui caractérisent notre espace.

Elle pourra ainsi porter des projets d'intérêt commun et favoriser les échanges de tous types

Ainsi, au nom des institutions que nous représentons, nous, signataires de cette Déclaration, nous engageons à donner l'impulsion au projet d'Eurodistrict de l'Espace Catalan Transfrontalier, en officialisant par cette cérémonie de fondation la constitution d'un Comité de Pilotage, composé d'un organe politique et d'un organe technique, qui sera en charge de la mise en œuvre de cette ambitieuse démarche ».

Fait à Céret le 27 juillet 2007

DECLARACIÓ D'INTENCIÓ PER A LA CREACIÓ D'UN EURODISTRICTE DE L'ESPAI CATALÀ TRANSFRONTERER

«Nosaltres, els representants institucionals signataris d'aquesta Declaració, ens reunim avui a Ceret amb l'objectiu de formalitzar una col·laboració per tal de portar a terme la creació d'un Eurodistricte destinat a potenciar, vertebrar i harmonitzar l'Espai Català Transfronterer.

Aquest espai d'un milió d'habitants, que abraça les comarques de la demarcació de Girona i el departament dels Pirineus Orientals (Catalunya Nord), configura un conjunt històric i geogràfic coherent, a la vegada urbà i rural, i amb eixos econòmics complementaris.

L'acte d'avui s'emmarca en la voluntat d'una construcció europea a escala local, de proximitat, que ha de permetre resoldre les dificultats derivades del fet fronterer que pateixen les poblacions i els territoris, i promoure un projecte de desenvolupament compartit.

La nostra voluntat és, a mitjà termini, crear un organisme inter-institucional col·legial de cooperació integrada, dotat de capacitat jurídica i d'autonomia financera, que portarà una política de governança territorial transfronterera en un espai que serà marcat per l'arribada del TGV.

De conformitat amb el principi de subsidiarietat promogut per la Unió Europea i en complementarietat amb les accions dutes a terme al territori per cada soci, aquesta estructura de cooperació transfronterera podrà permetre resoldre i superar progressivament el conjunt dels diferencials administratius, fiscals, infraestructurals, i de mobilitats que caracteritzen el nostre espai.

Per tant, podrà portar projectes d'interès comú i fomentar els intercanvis en tots els àmbits.

Així, en nom de les institucions que representem, nosaltres signataris d'aquesta Declaració, ens comprometem a impulsar el projecte d'Eurodistricte de l'Espai Català Transfronterer, oficialitzant mitjançant aquest acte fundacional la constitució d'un Comitè de Pilotatge, compost d'un òrgan polític i d'un òrgan tècnic, que serà encarregat de la posada en marxa d'aquesta iniciativa ambiciosa ».

Fet a Ceret, el 27 de juliol del 2007

zdroj: e-mailová korespondence s Joanem-Francescem Castexem z *Casy de la Generalitat de Catalunya*

Příloha č. 7 – projekt Přeshraničního regionu

El context

Le contexte

Le 29 juin 2006 la Generalitat de Catalunya et le Conseil Général des Pyrénées-Orientales ont signé à Perpignan un accord-cadre de coopération transfrontalière pour la période 2006-2009 (accompagné de conventions d'application à réviser).

Cet accord prévoit une étroite collaboration entre les deux institutions afin de construire un véritable bassin de vie transfrontalier.

Ainsi, entre autres objectifs, il est proposé de structurer globalement cet espace par la création d'un «Eurodistrict», un organisme de gestion commun à toutes les institutions de la zone, permettant de mettre en œuvre une unification européenne de proximité et d'apporter une réponse concrète aux problèmes liés à la frontière rencontrés par les acteurs socio-économiques ainsi que par la population.

Contacteu-nos!

Contactez-nous !

Casa de la Generalitat de Catalunya a Perpinyà
Joan-Francesc Castex-Ey
Tècnic d'Afers Transfronterers i Europeus
1, carrer de la fusteria
66000 Perpinyà
☎ +33 (0)4 68 35 17 14
✉ jf.castex@gencat.net

Horari d'obertura : de dilluns a divendres de 9h 30 a 13h i de 14h a 17h30
Horari d'obertura : de luni au vendredi de 9h 30 à 13h et de 14h a 17h30

Conseil Général Direction Générale Adjointe Economie et Territoire
Florent Martiche
Chargé de mission Développement Transfrontalier
32, carrer Foch
66000 Perpinyà
☎ +33 (0)4 68 85 82 88
✉ florent.martiche@cg66.fr

Horari d'obertura : de dilluns a divendres de 9h a 12h30 i de 14h a 18h
Horari d'obertura : de lundi au vendredi de 9h à 12h30 et de 14h a 18h

Les vôtres idées saffent les frontières ?
Podem ajudar-los !
Vos idées saffent les frontières ?
Nous pouvons vous aider !

Servei Comú d'Ajuda al Desenvolupament de Projectes Transfronterers

Service Commun d'Aide au Développement de Projets Transfrontaliers

El territori d'acció
Le territoire d'action

Il s'agit de l'Espace Catalán Transfrontalière, formé par les comarques de la région de Gérone et la Catalogne-Nord. C'est un ensemble historique et géographique cohérent avec des bases économiques complémentaires. Il rassemble plus d'1 million d'habitants dans plus de 450 communes, et s'étend sur environ 10.000 km².

Es tracta de l'Espai Catalán Transfronterià format per les comarques de la demarcació de Girona i les comarques de la Catalunya Nord. És un conjunt històric i geogràfic coherent amb bases econòmiques complementàries. Aplega més d'1 milió d'habitants en més de 450 municipis, i té una extensió d'uns 10.000 km².

Objectiu del servei
Objectif du service

Ampliar, quantitativament i qualitativament, les projectes transfrontalières (Itinerag i altres).

En jouant les intermédiaires transfrontalières afin de favoriser les contacts entre les populations, les acteurs socio-économiques et les institutions.

En proposant aux porteurs de projets une aide à la recherche de partenaires d'un côté et de l'autre de la frontière et une aide au montage de projets.

Milions, quantitativament i qualitativament, els projectes transfronteiers (Itinerag i altres).

Fert de mitjancers transfronteiers per tal d'afavorir els contactes entre les poblacions, els actors socio-econòmics i les institucions.

Proposant als promotors dels projectes un ajut a la recerca de socis a banda i banda de la frontera i un ajut a la realització de projectes.

Vista de la Serra Blanca del Canigó des de l'Elsola sur de la Casa Nova a la Cerdanya (França).

El grup de treball bilateral
Le groupe de travail bilatéral

Celule Artzières Européennes et Coopération Transfrontalière du Conseil Général des Pyrénées-Orientales

Animation, information des porteurs de projets, aide au montage des dossiers et instruction des demandes concernant le Programme Interreg II-A France/Espagne.

Aide à la recherche de financements nationaux et européens.
Aide à la recherche de partenaires.

Atzières Transfrontalières et Européennes de la Casa de la Generalitat de Catalunya a Perpinyà

Promoción et orientation de tout projet transfrontalière entre la Catalogne Nord et la Catalogne Sud.

Elaboration et suivi d'accords et de conventions de coopération transfrontalière entre la Generalitat et les institutions nord-catalanes.

Renforcement de la thématique européenne dans tous les secteurs.

Cel·lula Afers Europeus i Cooperació Transfronteiera del Consell General dels Pirineus-Orientals

Suport i informació als promotors dels projectes, ajuda a l'elaboració de dossiers i instrucció de les demandes de data al programa Interreg II-A França/Espanya.

Ajuda a la recerca de finançaments estatals i europeus.
Ajuda a la recerca de socis.

Afers Transfronteiers i Europeus de la Casa de la Generalitat de Catalunya a Perpinyà

Promoció i orientació de qualsevol projecte transfronteier entre la Catalunya Nord i la Catalunya Sud.

Elaboració i seguiment d'accords i convenis de cooperació transfronteiera entre la Generalitat i les institucions nord-catalanes.

Potenciació de la temàtica europea en tots els sectors.